

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 24C/243/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7112223319
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Keresztényi
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2015:7112223319.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou Mgr.Zuzanou Čisovskou vo veci navrhovateľa: L. F., X.. X.XX.XXXX, L. Y. R., L. Č.. XXX/XX, zastúpeného: JUDr. Juraj Kus, advokát, so sídlom v Michalovciach, Námestie osloboditeľov 10 proti odporcovi: Slovenská republika, zast. Generálnou prokuratúrou SR, so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, v konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci takto

rozhodol:

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 100.000,- EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne od 10.2.2012 až do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Konanie v časti o zaplatenie sumy 663,87 EUR spolu s prísl. **z a s t a v u j e .**

Priznáva navrhovateľovi právo na náhradu trov konania proti odporcovi vo výške 6.541,48 EUR (trovy právneho zastúpenia), ktorú je odporca povinný zaplatiť navrhovateľovi k rukám jeho právneho zástupcu JUDr. Juraja Kusa, advokáta, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa návrhom doručeným súdu dňa 12.9.2012 domáhal, aby súd zaviazal odporcu zaplatiť mu sumu vo výške 663,87 EUR s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne od 10.2.2012 až do zaplatenia, ako aj nemajetkovú ujmu v peniazoch vo výške 100.000,- EUR s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne od 10.2.2012 až do zaplatenia.

Návrh odôvodnil skutočnosťami, že navrhovateľovi bola spôsobená škoda nezákonným rozhodnutím policajného orgánu. Týmto nezákonným rozhodnutím bolo uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 14.12.2005 vydané vyšetrovateľom Odboru inšpekčnej služby v Košiciach. Trestná vec navrhovateľa sa skončila oslobodzujúcim rozsudkom. Navrhovateľ bol nespravodlivo trestne stíhaný v čase od 14.12.2005 do 14.10.2010, t.j. 4 roky a 10 mesiacov. Navrhovateľ bol obvinený z trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa a z trestného činu prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia navrhovateľ podal sťažnosť, ktorú prokurátor zamietol a podal na navrhovateľa obžalobu. Spod obžaloby bol navrhovateľ oslobodený rozsudkom Okresného súdu Michalovce č.k. 3T/86/2010 zo dňa 28.9.2010 z dôvodu, že nebolo preukázané, že skutok sa stal. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 14.10.2010. Navrhovateľ poukázal na to, že oslobodzujúci rozsudok má rovnaké právne účinky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia resp. zastavenie trestného stíhania. Sumu vo výške 663,87 EUR si navrhovateľ uplatnil titulom nákladov na obhajobu v trestnom konaní. V uvedenej časti vzal návrh následne späť. Čo sa týka nemajetkovej ujmy, navrhovateľ poukázal na skutočnosť, že za dobu trestného stíhania 4 rokov a 10 mesiacov sa musel zúčastňovať na úkonoch v prípravnom konaní a neskôr v konaní pred súdom. Účasť na výsluchoch pred vyšetrovateľom a na hlavnom pojednávaní pred súdom a hrozba vysokého trestu zanechala u neho trvalé následky a

spôsobila mu psychickú traumu. Každé trestné stíhanie a v rámci neho aj hroziaci trest, predstavujú vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvolávajú aj ďalšie negatívne dopady na jeho osobný život a životný osud. Zasahujú do súkromného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, preto sú spôsobilé okrem porušenia práva na osobnú slobodu garantovanú v článku 17 ods. 1 Ústavy SR obmedziť či porušiť aj jeho právo na rešpektovanie na ochranu súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti tak, ako to zaručuje článok 19 ods. 1 a 2 Ústavy SR. Trestné stíhanie, ktoré bolo realizované v rozpore so zákonom, bolo teda spôsobilé vyvolať okrem vzniku materiálnej škody aj vznik nemateriálnej ujmy vo sfére osobnostných práv. Navrhovateľ bol personálnym rozkazom č. 730 zo dňa 22.12.2005 prepustený zo služobného pomeru príslušníka policajného zboru z tých istých dôvodov, pre ktoré bol obvinený uznesením vyšetrovateľa zo dňa 14.12.2005. V personálnom rozkaze sa uvádza, že skutkový stav bol zistený a preukázaný šetrením nadriadeného, ktorý ako dôkazy použil najmä výsledky šetrenia vedeného v trestnom konaní. Proti personálnemu rozkazu navrhovateľ podal rozklad, ale Ministerstvo vnútra rozhodnutím zo dňa 6.3.2006 rozklad zamietlo. Síce oslobodzujúci rozsudok trestného súdu zakladá dôvod na obnovu konania, pretože ide o novú skutočnosť alebo dôkaz, ktoré neboli policajtovi alebo nadriadenému bez jeho viny v čase konania známe a nemohol ich uplatniť a ktoré mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie, avšak trestné konanie sa skončilo až oslobodzujúcim rozsudkom zo dňa 28.9.2010 a teda, navrhovateľ nie z vlastnej viny zmeškal subjektívnu aj objektívnu lehotu podľa ust. § 245 ods. 2 zák. č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru na podanie návrhu na obnovu konania, v ktorom by sa mohol domáhať zrušenia personálneho rozkazu, ktorým bol prepustený zo služobného pomeru. Porovnaním obsahu uznesenia o vznesení obvinenia a personálneho rozkazu o prepustení zo služobného pomeru je zrejmé, že všetky štyri skutky, za ktoré bol navrhovateľ v disciplinárnom konaní prepustený zo služobného pomeru, sú zhodné zo skutkami, za ktoré bol aj trestné stíhaný. Navrhovateľ preto dnes nemá k dispozícii iný prostriedok ochrany, ako sa domáhať náhrady škody v tomto konaní. Prepustením zo služobného pomeru navrhovateľovi vznikla nevyčísliteľná škoda. Stratil natrvalo sociálne výhody, ktoré ma policajt v zmysle zák. č. 73/1998 Z.z. a v zmysle zák. č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov. Zo služobného pomeru bol prepustený z dôvodu, že porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby. Podľa ust. § 35 ods. 1 písm. a) zák. č. 328/2002 Z.z. v takomto prípade policajtovi nepatrí odchodné, ktoré sa inak vypláca policajtovi až do výšky 10-násobku služobného platu, pričom odchodné nepodlieha ani dani z príjmu fyzických osôb. Navrhovateľ tak stratil nárok na odchodné, pričom jeho služobný plat v čase prepustenia bol cca 20.000,- Sk, čiže by išlo o sumu asi 200.000,- Sk. Zároveň tým, že bol nezákonne prepustený zo služobného pomeru, tak sa mu natrvalo kráti aj výsluhový dôchodok, ktorého výška závisí od počtu odpracovaných rokov v služobnom pomere. Počas takmer 5 rokov nespravodlivého trestného stíhania došlo k zásahu do súkromného a rodinného života navrhovateľa. Jeho prípad bol viackrát medializovaný, napr. v denníku Korzár dňa 19.1.2007 bol zverejnený článok „Skorumpovaných policajtov môžu usvedčiť Ukrajinci“. V tomto článku je rozpísaná vec navrhovateľa, ktorý má patriť medzi 17 policajtov z Odboru hraničnej kontroly vo Vyšnom Nemeckom, ktorého pred rokom zadržali a obvinili z korupcie a zneužitia právomoci verejného činiteľa. Táto vec bola medializovaná aj v iných médiách, napr. v televízii Markíza v hlavných televíznych správach. Konanie navrhovateľa bolo opísané ako hotová vec, t.j. že patrí medzi skorumpovaných policajtov, ktorí v službe brali úplatky za bezproblémové prepúšťanie cestujúcich atď. Trestná vec navrhovateľa teda bola podrobená verejnej mienke a aj keď bolo zverejnené, že navrhovateľ bol oslobodený spod obžaloby, jeho meno ostane navždy pošpinené a množstvo ľudí z rôznych oblastí života, či už verejného, pracovného alebo rodinného, má o ňom dodnes pochybnosti. Navrhovateľ mal za to, že najnebezpečnejšie sú zásahy do osobnostných práv, ku ktorým dôjde cez médiá. O trestnom stíhaní navrhovateľa boli médiá informované policajnými zločkami. Celá verejnosť, známi a rodinní príslušníci navrhovateľa, spájali jeho meno s korupciou, s bráním úplatkov a pozerali na neho ako na policajta, ktorý si nahonobil majetok z nečestných zdrojov. Navrhovateľ mal za to, že iba samotné konštatovanie práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím a preto má nárok aj na nemajetkovú ujmu v peniazoch. Navrhovateľ sa ocitol v izolácii vo všetkých oblastiach života. Mal za to, že s prihliadnutím na jeho osobu, na jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žil a pracoval, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo a závažnosť následkov, ktoré vznikli v jeho súkromnom živote a v spoločenskom uplatnení, je nemajetková ujma požadovaná vo výške 100.000,- EUR primeraná. Rozhodnutím o prepustení zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru navrhovateľovi vznikla nevyčísliteľná škoda, stratil zdroj obživy, ako aj sociálne výhody zo sociálneho zabezpečenia policajtov.

Zástupca odporcu - Generálna prokuratúra SR namietal, že by v predmetnej veci mal konať ako zástupca štátu Ministerstvo vnútra SR, z dôvodu, že žaloba je identická so žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku, ktorý navrhovateľ prerokoval s Ministerstvom vnútra SR. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 4 ods. 1 písm. n) zák. č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého je na konanie vo veci náhrady škody príslušný orgán podľa písm. a) až l), u ktorého bola podaná žiadosť na predbežné prerokovanie nároku, ak ku škode došlo v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci; ak žiadosť bola podaná na viacerých príslušných orgánoch, ten orgán, ktorý vo veci začal konať ako prvý. GP SR mala za to, že medzi orgány, do pôsobnosti ktorých by patrilo predbežné prerokovanie nároku, patrí MV SR, MS SR a GP SR. Tým, že nedošlo k predbežnému prerokovaniu nároku na náhrady škody s Generálnou prokuratúrou SR, nie je splnená ani podmienka podľa ust. § 15 ods. 1 cit. zák., podľa ktorého nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného s príslušným orgánom. Pokiaľ Ministerstvo vnútra SR malo za to, že nie je orgánom, ktorý je príslušný, malo túto žiadosť postúpiť príslušnému orgánu podľa § 15 ods. 2 cit. zákona, pretože nepostúpením žiadosti prijalo na seba postavenie orgánu, s ktorým sa má konať. Mal za to, že vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by u navrhovateľa vznikla až taká ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie náhrady v uplatnenom rozsahu. Vo vzťahu k nároku na úroky z omeškania namietal, že tento nárok vznikne až po rozhodnutí súdu o náhrade nemajetkovej ujmy. Mal za to, že civilný súd v rámci tohto konania nemôže posudzovať a hodnotiť, či v rámci trestného konania vznikli prieťahy. Čo sa týka medializácie prípadu, mal za to, že navrhovateľ si mohol uplatniť právo na ochranu osobnosti priamo voči subjektom, ktoré predmetnú kauzu medializovali. Čo sa týka personálneho rozkazu, ktorým bol navrhovateľ prepustený zo služobného pomeru a tvrdenia navrhovateľa o jeho nezákonnosti, namietal, že nemajetková ujma, ktorá je predmetom tohto konania, by nemala nahrádzať škodu spôsobenú nezákonnosťou rozhodnutí vydaných inými orgánmi.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, výsluchom svedkov a oboznámením listinných dokladov tvoriacich obsah spisu a na základe týchto dôkazných prostriedkov zistil skutkový stav veci.

Z listu právneho zástupcu navrhovateľa zo dňa 5.8.2011 súd zistil, že navrhovateľ požiadal Ministerstvo vnútra SR o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody.

Z listu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo dňa 6.2.2012 súd zistil, že žiadosti navrhovateľa o náhradu škody nebolo vyhovené z dôvodu, že nedošlo k vydaniu nezákonného rozhodnutia ani k nesprávneho úradnému postupu.

Z uznesenia Úradu inšpekčnej služby, Odboru boja proti korupcii a organizovanej kriminalite MV SR sp.zn. ČTS:UIS-86/KOK-2005 zo dňa 14.12.2005 súd zistil, že voči navrhovateľovi bolo vznesené obvinenie za pokračujúce trestné činy zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm.a) Tr. zákona a prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160 ods. 2 Tr. zákona z dôvodu, že ako verejný činiteľ pri výkone služby na OH KPZ Vyšné Nemecké na pracovisku pasovej kontroly pre peších a osobné motorové vozidlá na vstupe z Ukrajiny do Slovenskej republiky v rozpore s ust. čl. 8 písm. b) a čl. 12 ods. 1 písm. b) a písm. c) Nariadenia ministra vnútra SR č. 50/2002 o činnosti oddelení hraničnej kontroly Policajného zboru odborov hraničnej a cudzineckej polície, úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru

1./ dňa 14.10.2005 bez zákonného dôvodu prevzal ako úplatok z pasu nestotožneného občana Ukrajiny bankovku zelenej farby nezistenej meny a hodnoty a túto si ponechal pre osobnú potrebu,

2./ dňa 14.10.2005 bez zákonného dôvodu si vybral ako úplatok z ukrajinského cestovného pasu nezistený predmet neznámej hodnoty a tento si ponechal pre osobnú potrebu,

3./ dňa 16.10.2005 bez zákonného dôvodu prevzal ako úplatok od nestotožnenej osoby krabicu od alkoholu a krabičku cigariet zn. Marlboro a tieto si ponechal pre osobnú potrebu,

4./ dňa 19.10.2005 bez zákonného dôvodu prevzal ako úplatok od nestotožnenej osoby kartón cigariet zn. BOSS a tento si ponechal pre osobnú potrebu,

čím porušil svoje povinnosti v zmysle ust. § 48 ods. 3 písm. a), písm. g) zák. č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, § 8 ods. 1 zák. č. 171/93 Z.z. o Policajnom zboru, s poukazom na čl. 1 a čl. 5 Etického kódexu príslušníka Policajného zboru.

Z uznesenia Vojenskej obvodnej prokuratúry v Prešove č.k. OPv 259/05 zo dňa 23.2.2006 súd zistil, že bola zamietnutá sťažnosť obvineného navrhovateľa proti vyššie cit. uzneseniu z dôvodu, že sťažnosť

nie je dôvodná. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že doposiaľ vykonané dokazovanie, predovšetkým obrazové a zvukové záznamy, potvrdzujú existenciu podozrenia zo spáchania trestných činov.

Z obžaloby Vojenskej obvodnej prokuratúry Prešov č.k. OPv 280/08 zo dňa 3.6.2010 súd zistil, že na navrhovateľa bola podaná obžaloba, že:

1./ dňa 14.10.2005 nevykonal prehliadku nestotožneného občana Ukrajiny vstupujúceho na územie Slovenskej republiky, od ktorého bez existencie zákonného dôvodu prevzal bankovku nezistenej meny a nominálnej hodnoty za jeho rýchle a bezproblémové vybavenie a vstup do Slovenskej republiky a túto si ponechal pre osobnú potrebu,

2./ dňa 14.10.2005 nevykonal prehliadku S. H. C., občana Ukrajiny, vstupujúceho na územie Slovenskej republiky, od ktorého bez existencie zákonného dôvodu prevzal bankovku nezistenej meny a nominálnej hodnoty za jeho rýchle a bezproblémové vybavenie a vstup do Slovenskej republiky a túto si ponechal pre osobnú potrebu,

3./ dňa 16.10.2005 nevykonal prehliadku nestotožneného občana Ukrajiny vstupujúceho na územie Slovenskej republiky, od ktorého bez existencie zákonného dôvodu prevzal alkohol a krabičku cigariet bližšie nestotožnenej značky za jeho rýchle a bezproblémové vybavenie vstupu do Slovenskej republiky a túto si ponechal pre osobnú potrebu,

4./ dňa 19.10.2005 nevykonal prehliadku nestotožneného občana Ukrajiny vstupujúceho na územie Slovenskej republiky, od ktorého bez existencie zákonného dôvodu prevzal kartón cigariet zn. Boss za jeho rýchle a bezproblémové vybavenie a vstup do Slovenskej republiky a túto si ponechal pre osobnú potrebu,

a teda, ako verejný činiteľ v úmysle zadovážiť sebe neoprávnený prospech vykonával svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu a priamo pre seba prijal úplatok, aby sa zdržal konania tak, že porušil povinnosti vyplývajúce z jeho postavenia,

čím spáchal pokračovací trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm.

a) Tr. zákona účinného do 31.12.2005 a pokračovací trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160 ods. 2 Tr. zákona účinného do 31.12.2005. Z odôvodnenia obžaloby vyplýva, že z posledného služobného hodnotenia navrhovateľa je zrejmé, že navrhovateľ je hodnotený kladne, v priebehu služby bol šesťkrát disciplinárne odmenený, disciplinárne potrestaný nebol. V evidencii priestupkov, ako aj v registri trestov GPSR nemá žiaden záznam.

Z rozsudku Okresného súdu Michalovce č.k. 3T/86/2010-1105 zo dňa 28.9.2010 súd zistil, že navrhovateľ bol spod skutkov obžaloby pre vyššie uvedené pokračovacie trestné činy oslobodený, nakoľko nebolo dokázané, že skutky, pre ktoré bol obžalovaný stíhaný, sa stali. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že k tomuto záveru súd dospel s prihliadnutím k tomu, že dokazovaním nebol produkovaný žiaden konkrétny dôkaz, ktorý by navrhovateľa jednoznačne usvedčil z trestných činov a teda, že by konal v rozpore so služobnými povinnosťami vyplývajúcimi mu zo všeobecne záväzných právnych predpisov, resp. z interných riadiacich aktov, ktorými bol pri výkone svojho povolania viazaný a bol ich povinný dodržiavať.

Z personálneho rozkazu ministra vnútra SR č. 730 zo dňa 22.12.2005 súd zistil, že navrhovateľ, v hodnosti podpráporčík, v stálej štátnej službe, vo funkcii staršieho referenta oddelenia hraničnej kontroly PZ Vyšné Nemecké, Odboru hraničnej polície Sobrance, Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru, bol podľa § 192 ods. 1 písm. e) zák. č. 73/1998 Z.z. prepustený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru, s tým, že jeho služobný pomer končí dňom doručenia tohto rozhodnutia. Navrhovateľovi bolo odňaté identifikačné číslo. K prepusteniu zo služobného pomeru došlo z dôvodov, ktoré sú totožné s uznesením o vznesení obvinenia, resp. s obžalobou. Z odôvodnenia personálneho rozkazu ďalej vyplýva, že skutkový stav bol zistený a preukázaný šetrením nadriadeného, ktorý ako dôkazy použil najmä výsledky šetrenia Odboru boja proti korupcii a organizovanej kriminalite, Úradu inšpekčnej služby PZ MV SR, vedeného pod ČTS: UIS 86/KOK-2005 na základe nahliadnutia do tohto spisu. V rozkaze je konštatované, že navrhovateľ svojím konaním porušil služobnú prísahu a služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom spočívajúcim v tom, že nebol čestným a disciplinovaným príslušníkom PZ, keď zneužil svoje služobné postavenie, prevzal a ponechal si v tomto rozhodnutí uvedené veci a to aj napriek tomu, že na takéto prijatie nemal žiaden právny dôvod a tieto skutočnosti bezodkladne neoznámil príslušnému orgánu, ako aj tým, že nevykonával štátnu službu riadne, keď si neplnil úlohy na úseku svojho služobného zaradenia uložené mu zákonom, nariadením nadriadeného a Etickým kódexom príslušníka PZ, nezdržal sa konania, ktoré viedlo k stretu dôležitého záujmu štátnej služby s osobnými záujmami a ktoré mohlo narušiť vážnosť Policajného zboru a ohroziť dôveru v tento

zbor a nedodržel služobnú disciplínu. Ponechanie navrhovateľa v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby, predovšetkým záujmu na svedomitom plnení služobných povinností a dôslednom dodržiavaní služobnej disciplíny všetkými príslušníkmi PZ, na ich čestnosti a na upevňovaní dôvery občanov v tento zbor. Bolo by v príkrom rozpore s dôležitými záujmami štátnej služby, aby v služobnom pomere zotrval policajt, ktorý vzatím v rozhodnutí uvedených vecí ohrozil aj svoju nestrannosť z hľadiska výkonu svojej budúcej služobnej činnosti pri ochrane vonkajšej štátnej hranice Slovenskej republiky a Európskej únie.

Z rozhodnutia Ministerstva vnútra SR č. KM-15/PK-2006 zo dňa 6.3.2006 súd zistil, že rozklad navrhovateľa, podaný voči vyššie citovanému personálnemu rozkazu, bol zamietnutý ako nedôvodný a personálny rozkaz bol potvrdený. Navrhovateľ v rozklade proti personálnemu rozkazu uviedol, že s prepustením zo služobného pomeru nesúhlasí, pretože doposiaľ nebol právoplatne odsúdený a v tomto prípade platí aj pre príslušníka PZ prezumpcia nevinoty.

Súd ďalej zistil, že v denníku Zemplínsky denník Korzár č. 15 bol dňa 19.1.2007 uverejnený článok pod titulom „Skorumpovaných policajtov môže usvedčiť Ukrajinci“, s podtitulom „Zo sedemnástich obvinených policajtov nebol ani po vyše roku nikto obžalovaný“, v ktorom sa uvádza, že vo vyšetrovaní sedemnástich policajtov z Odboru hraničnej kontroly vo Vyšnom Nemeckom, ktorých pred rokom zadržali a obvinili z korupcie a zneužitia právomoci verejného činiteľa, zavážia výpovede svedkov z Ukrajiny. Vyplýva to z vyjadrení hlavného vojenského prokurátora Mikuláša Gardeckého, ktoré poskytol tomuto denníku. Celý prípad dozoruje Vojenská obvodná prokuratúra v Prešove. Policajtov zadržali kukláči v decembri 2005 priamo na hlavnom hraničnom prechode na slovensko ukrajinskej hranici počas pracovnej porady. Obvinení mali cestujúcim umožňovať rýchly a bezproblémový prechod hranicou za úplatok v podobe peňazí, cigariet alebo iného tovaru. Akciu na odhalenie a zadržanie úplatných policajtov pripravoval Úrad inšpekčnej služby cudzineckej polície približne pol roka. Bývalý minister vnútra Vladimír Palko policajtov krátko po zadržaní prepustil z radov polície bez nároku na odstupné. Potreba výsluchov svedkov z Ukrajiny je podľa prokuratúry odôvodnená analýzami videozáznamov z kamier, ktoré sú umiestnené priamo na hraničnom prechode. Analýzu videozáznamov už vyšetrovatelia vykonali. Zadržanie sedemnástich policajtov vo Vyšnom Nemeckom je druhým najväčším prípadom odhalenia korupcie policajtov na hraničnom prechode v SR za posledných 15 rokov.

Navrhovateľ vo svojej výpovedi uviedol, že po vznesení obvinenia strávil jednu noc v CPZ. Do Policajného zboru bol prijatý dňa 1.1.1999. Absolvoval špeciálnu policajnú školu; iné, ako stredné policajné vzdelanie, nemá. V regióne Sobrance znamenala práca policajta veľmi lukratívne zamestnanie. Na spoločenskom rebríčku išlo o vysoké postavenie, s lukratívnym príjmom. Dňa 23.12.2005 navrhovateľa prepustili z polície a vtedy sa začalo pre neho doslova peklo na zemi. Nevedel sa uplatniť v spoločenskom, ani v pracovnom živote. Nikde ho nechceli zamestnať. Sobrance je malé mestečko, kde ho každý pozná. Po polroku preto vycestoval do zahraničia, kde bol necelé dva roky. Pracoval ako robotník, roznášal tovar v obchodnom stredisku TESCO a potom pracoval ako pomocný robotník na stavbe. Nešlo o stabilný pravidelný príjem. V zahraničí mal sprvoti problém sa uplatniť, pretože neovládal anglický jazyk. Následne sa zo zahraničia vrátil, chcel si nájsť prácu na Slovensku a urovnať život, ale bolo to ťažké a tak sa opäť vrátil do zahraničia, do Francúzska. V súčasnosti pracuje v doprave; príležitostne jazdí ako taxikár. S priateľkou, ktorú mal v čase vznesenia obvinenia, sa rozišli; ich vzťah ovplyvnili tieto okolnosti. V mieste bydliska mal navrhovateľ mnoho známych, všetci sa mu zdravili, všetci boli kamarátski. Po tom, čo to celé vypuklo, sa ho ľudia začali strániť, posmievali sa mu, robili narážky, rozprávali o ňom, že je skorumpovaný. Kolegovia zo zamestnania s ním už nekomunikovali tak, ako predtým. Predtým sa zúčastňoval rôznych spoločenských stretnutí so známymi a priateľmi. Potom už žiadnych, nikto ho už nepozýval. Cítil sa odvrhnutý aj tými, o ktorých si myslel, že pri ňom stoja. Jeho príjem predtým, ako bol prepustený zo služobného pomeru, bol v priemere 15.000,- Sk mesačne. Prepustením stratil nárok na odchodné, aj na výsluhový dôchodok, pretože mal odpracovaných málo rokov. Navrhovateľ nemal žiadne záväzky (dlhy, úvery), býval u rodičov a šetril si na vlastné bývanie.

Svedkyňa C. F., matka navrhovateľa, uviedla, že aj ona spolu s manželom a s celou rodinou uverili, že to, čo bolo kladené navrhovateľovi za vinu, je pravdou, že to urobil. Videli v televízii, ako syna a ostatných policajtov odvádzajú v putách, písali o tom noviny. Preto tomu verili, hoci navrhovateľ svoju vinu popieral. Otec navrhovateľa skoro vyhodil z domu. Celé sa to stalo pred sviatkami; na Vianoce, ani na Silvestra k nim už nikto z rodiny neprišiel, hoci predtým k nim na tieto sviatky rodinní príslušníci chodili úplne bežne. Navrhovateľ mal veľa známych a priateľov, ktorí bežne chodili k nim domov na oslavy menín,

narodenín a iné oslavy, napr. na opekačky, navrhovateľ chodil na futbal, na plaváreň. Potom to všetko prestalo. Keď po tom, čo sa stalo, išli von do mesta alebo do obchodu, tak na nich ľudia zazerali. Otcovi navrhovateľa v práci povedali, že vychoval banditu. Rozprávali sa s manželom o tom, kde urobili pri výchove syna chyby. Dokonca ešte aj teraz, napriek tomu, že už bol oslobodený spod obžaloby, keď sa otec navrhovateľa nahnevá, tak na neho kričí, že je kriminálnik; otec akoby stále pochyboval o jeho nevine. Navrhovateľ začal po tom, čo sa to stalo, vo väčšej miere holdovať aj alkoholu, bol strašne nervóznym a aj ona a jej manžel museli brať prášky na ukladnutie. Takto to bolo dosť dlho, že sa ich ľudia stránili. Až po tom, čo navrhovateľa zbavili viny, tak sa to začalo trochu zlepšovať, ale ľudia sú takí, že aj teraz sa ich viac menej stránia a podpichujú. Navrhovateľ si dlho nemohol nájsť prácu, polroka bol doma, nikde ho nechceli zamestnať, preto vycestoval do zahraničia. Má len policajné vzdelanie, od svojich 15 rokov chodil na policajnú školu do Holešova. Inú školu nemal skončenú. Teraz pracuje tak, že príležitostne zabezpečuje dopravu ľudí na prácu do Rakúska.

Svedok H. F., brat navrhovateľa, uviedol, že pred tým, ako sa odohrali tieto udalosti, mal navrhovateľ veľa kamarátov, chodili spolu na rôzne stretnutia, na grilovačky, všade kam prišiel, ho vítali, poznali ho ako policajta. Policajtov si ľudia v Sobranciach veľmi vážia. Potom všetko prestalo. Navrhovateľ sa stal veľmi nervóznym, hádali sa už aj na maličkostiach a na viac, začal dosť popíjať. Nervóznym z tejto situácie bol hlavne ich otec; či už on, keď niekam išiel alebo aj svedok, keď sa stretol niekde vonku so známymi, títo ich neustále podpichovali, urážali a hádzali poznámky, čo potom bratovi vyčítal, lebo mu to bolo veľmi nepríjemné. Všetci hovorili o tom, dokonca aj policajti, že to navrhovateľ určite urobil, že majú na nich dôkazy. Uveril tomu aj svedok. Celá kauza bola zverejnená v médiách, na Markíze, písalo sa o tom v SME a všetci o tom hovorili, vrátane policajtov. Brat sa nechcel o tom rozprávať, bol z toho znechutený a podráždený. Predtým mali aj viac rodinných návštev; potom sa im začala rodina vyhýbať. Dokonca, keď sa niekto spýtal, že „kto je ten F.“, stačilo povedať, že to je ten, čo ho zobrali kukláči a ľudia hneď vedeli, o koho sa jedná. Ľudia robili narážky, priamo aj nepriamo; dalo sa vycítiť, že zazerajú a že sa o nich rozprávajú. Vzhľadom na to, že po prepustení zo zamestnania si navrhovateľ nevedel nájsť prácu a aj preto, aká bola doma atmosféra a chcel, aby zišiel z očí, tak odcestoval do Anglicka za prácou. V okrese Michalovce sa práca nájsť nedala, od 15 rokov navrhovateľ chodil na policajnú školu, takže okrem policajného vzdelania nemal iné remeslo.

Svedkyňa L. R., sestra matky navrhovateľa uviedla, že keď sa celé odohralo, bola veľmi sklamaná. Synovca mali v rodine veľmi radi. Pozerali televízne noviny a videli, že polícia odvádzala chlapcov v putách. Volal jej manžel, že tam videl aj synovca. Bola to veľká hanba. Tam, kde býva, to je malá dedina, kde každý každého pozná a všetci sa pýtali, či aj ich synovec tam bol. Veľmi ťažko to znášala babka, tá sa hanbila a povedala, že nech ani nepríde ku nej domov, že sa hanbí ísť hoci aj do obchodu. Ľudia vedia, že sú v príbuzenskom vzťahu. Najhoršie to znášal manžel svedkyne, ktorý až doteraz nemôže synovca vystáť. Svedkyňa v roku 2005 pracovala na pasovom oddelení Ministerstva vnútra SR v Michalovciach a kolegovia sa jej stále pýtali, či je to pravda. Svedkyňa totiž často synovca spomínala, mali ho veľmi radi, hovorila o ňom ako „o našom L.“. Potom nasledovali už len posmešky, keď jej kolegovia vraveli, že keby nebol vinný, keby sa toho nebol dopustil, tak by ho určite nezobrali v putách. Ľudia veria tomu, že to urobil. Bolo to v televízii a v novinách, tak majú za to, že je to svätá pravda. Ešte aj teraz sa niekedy stane, že sa kolegovia svedkyne v práci spýtajú, či ten kriminálnik je jej rodina. Ľudia veria, že tie peniaze, úplatky zobral a že teraz si bude z toho dobre žiť. S navrhovateľom sa svedkyňa už veľmi ani nestretáva, napriek tomu, že bol oslobodený spod obvinení. Predtým sa ako rodiny pravidelne navštevovali. Ostali totiž pochybnosti a zmiešané pocity. Je to, ako keď máte niekoho rád a potom Vás sklame.

Svedok D. E. uviedol, že s navrhovateľom sa poznajú asi 15 rokov, boli priatelia. Vzhľadom na svoju pozíciu požíval v našom meste vážnosť a dôstojnosť. Aféra s úplatkami bola medializovaná v televízii, v správach, videli kukláčov, ktorí ich odviekli. Uverili sme tomu. Každý o tom hovoril, každý tomu veril. Hovorilo sa o skorumpovaných policajtoch, o tom, že z basy sa tak skoro nedostanú, že konečne už niekto s tým niečo urobil. To by človek musel žiť v Sobranciach, aby vedel, ako to tam chodí. Hovorilo sa o tom v televízii, v novinách a správach a rozoberalo sa to pomerne dlhú dobu. Kto by tomu neveril. Hovorili, že pôjdu rovno do basy. Nejednalo sa len o navrhovateľa, ale o ďalších 20 policajtov. Po tom, čo prepukla aféra s úplatkami, ich vzťah sa zmenil. Predtým chodili spolu von, často sa stretávali. Bolo to v podstate každý víkend, kedykoľvek, keď mali voľný čas, sa stretávali ako partia 10 - 20 ľudí pri rôznych príležitostiach. Kamarátili sa síce aj naďalej, ale nebolo to už také, ako to bolo predtým. Nastalo ohováranie, podpichovali svedka, že sa kamaráti s niekým, kto bral úplatky. Aj rodičia svedkovi hovorili,

že ho s ním budú spájať, keď si bude napríklad hľadať prácu a podobne. Aj navrhovateľ sa zmenil, von už tak nechodí, ako predtým. Je pravdou, že sa občas stretnú na káve, ale nie je to už také a to z oboch strán. Sobrance sú veľmi malé mesto, každý sa s každým pozná a svedok si nechcel narobiť problémy v súvislosti s tým, že by sa s ním bol naďalej stretával. Hovorí sa, že to je ten, čo bral úplatky. Ani prácu si nemôže zohnať, pretože každý o ňom povie, že to je ten, ktorý si už nakradol toho dost.

Svedok Y. G. uviedol, že s navrhovateľom sa pozná od svojich 15 rokov. Pred udalosťou, ktorá sa stala navrhovateľovi, sa aktívne stretávali, chodili spolu na oslavy, mali dobrý kamarátsky vzťah. Po medializácii celej udalosti svedok prerušil kontakt s navrhovateľom. V tom čase pracoval ako vojak a mal obavu, aby ho nespájali s niekým, kto je skorumpovaným policajtom. Pamätal sa na udalosť, ktorá sa stala v bare, kde navrhovateľa jeden človek verbálne napadol, povedal, že je nula, že už nie je ničím, keď nie je policajtom a chcel ho napadnúť aj fyzicky. Samozrejme, vzhľadom na to, že Sobrance sú malé mesto, sa s navrhovateľom vidajú, avšak žiaden vzťah už neudržiavajú. Navrhovateľ mal povest' normálneho slušného človeka, z pracovného hľadiska ho vnímal ako profesionála, keďže vyštudoval dobrú školu a získal dobré policajné vzdelanie a z osobného hľadiska ho vnímal ako poctivého človeka. Aj svedok uveril obvineniam voči navrhovateľovi, bolo to predsa v správach, v televízii, v novinách, všade sa hovorilo o skorumpovaných policajtoch. Hoci navrhovateľ sa bránil obvineniam, to, čo odznelo v médiách, bolo pre svedka smerodajné. Celá udalosť bola témou debát v Sobranciach niekoľko mesiacov, o inom sa ani nehovorilo. O navrhovateľovi panuje povest', že je skorumpovaný, že bral úplatky, skratka ho vnímajú negatívne. Pred aférou mal navrhovateľ priateľku, ktorá ho opustila práve kvôli tejto udalosti. Navrhovateľ pracoval v zahraničí, pretože tu si nevedel nájsť prácu práve kvôli tomu, čo sa stalo.

Svedok E. S. uviedol, že navrhovateľa pozná už od základnej školy, mali dobrý vzťah, chodili spolu často von, na rodinné oslavy a pod.. Po tom, čo v decembri zobrali navrhovateľa policajti za korupciu a za to, že bral úplatky, sa ich kamarátstvo zmenilo. Svedok uveril medializácii prípadu. Bývalý minister Palko to zmedializoval tak, že človek by tomu ťažko neveril. Predtým mal navrhovateľ v meste svoje meno, svoje postavenie. Potom na neho ukazovali prstom, že kradol. Sobrance sú veľmi malé mesto. Každý s ním prerušil styky, aj ostatní kamaráti. Predtým ho všade pozývali na opekačky, na stretnutia, potom už nikto. Navrhovateľ začal mať problémy s alkoholom, nikto ho nechcel vziať do roboty, dost' sa trápil. Má policajnú školu, s ktorou je ťažké pohľadať si nejakú inú prácu, než u polície a hlavne, ľudia ho brali ako zločinca. Za prácou napokon musel vycestovať do zahraničia a teraz robí na čiastočný úväzok taxikára. Ani po tom, čo bol navrhovateľ zbavený obvinenia sa nezmenil postoj svedka ani okolia; obnova je ťažká, vzťahy sa už medzitým dost' narušili a ochladli.

Svedok A.. O. G. uviedol, že s navrhovateľom mali priateľský vzťah už od dávna, asi 20 rokov a pozná ho aj z práce, navrhovateľ bol jeho starším kolegom. Často chodili na grilovačky, do barov, skratka von. V decembri 2005 sa všetko zmenilo a to aj v osobnom, aj v pracovnom živote. Videli, ako kukláči zobrali 17 ľudí - policajtov. Bola to téma porád v práci každý deň, po dlhú dobu. Ľudia ich inak nenazvali, ako skorumpovaných kriminálnikov, ktorí si nahonobili majetky, pričom dôkazná situácia bola vnímaná tak, že budú sedieť minimálne 10 rokov. Každý vravel, že aspoň sa vie, ako boli nahonobené majetky. Vedelo sa, že existujú zvukové aj obrazové nahrávky, teda ITP vykonané so súhlasom súdu a vzhľadom na túto dôkaznú situáciu sa aj medzi kolegami policajti predpokladalo, že obvinenie je dôvodné. Bolo to medializované, bolo to v správach, v novinách, kto by tomu neveril. Po tejto afére sa svedok s navrhovateľom prestal stýkať. Mal strach z dôvodu svojej pracovnej pozície, že ho ako policajta budú spájať s ním. V meste sa o tom hovorilo, všade boli posmešky. Aj ostatní priatelia a kamaráti, resp. iní ľudia sa prestali stýkať s navrhovateľom, ani sám navrhovateľ už nechodil von, prestali si so svedkom aj telefonovať. Navrhovateľ mal v tom čase známosť, ktorej rodičia jej následne zakázali stretávať sa s ním. Svedok ho pokladal za čestného kamaráta, dobrého kolegu. V práci mal v podstate postavenie tzv. pána pasováka z Holešova, čo je policajná škola. Následne po tejto kauze má už iba povest' úplatkára a zlodēja. Sobrance sú malé mesto, kde každý o každom hovorí. Svedok nezmenil svoj názor ani potom, čo bol navrhovateľ zbavený obvinenia. Uviedol, že ich vzťahy sú už narušené a hoci sa navrhovateľ obhajoval, svedok mu neveril.

Svedok V. E. uviedol, že s navrhovateľom sa spoznal prostredníctvom svojej manželky a matky navrhovateľa, ktoré boli kolegyňami. Začali sa pravidelne navštevovať a pri týchto príležitostiach mal možnosť spoznať navrhovateľa. Navrhovateľa pozná už 10 rokov. Čo sa týka jeho osobnostných a charakterových vlastností, navrhovateľa vnímal ako milého, príjemného a tichého chlapca. Aj svedok patrilo medzi obvinených, ktorých sa dotýkala predmetná kauza. Touto sa strašne zmenil celý ich život.

Médiá z nich spravili zlodějov, vrahov a klamárov. Sobrance sú malé mestečko, kdekoľvek sa objavíte, každý na Vás ukazuje prstom. Obvinení policajti upustili od všetkých kontaktov, uzavreli sa do seba a prestali komunikovať aj navzájom. Keď sa totiž aj náhodou stretli, už ich ohovárali, že zloději sa znova stretli, už znova chcú niečo kuť. Vplývalo to zle nielen na nich, ale aj na ich rodinných príslušníkov; aj na nich ľudia ukazovali prstom, ohovárali ich. Aké to bolo strašné, to sa vlastne ani nedá opísať. Navrhovateľ bol veselý, zábavný chlapec, obľúbený v kolektíve. Chodilo k nemu veľa chlapcov. Veselili sa, smiali. Obľúbený bol aj v kolektíve pracovnom, v ktorom sa cítil veľmi dobre. Potom s ním nikto nechcel komunikovať, aj svedok sám počul, ako ľudia hovoria, s tým sa nestretávajú, veď toho viedli v putách. Navrhovateľ stratil zamestnanie, stratil kamarátov. Ako bývalý policajt svedok uviedol, že je ťažké nájsť si prácu s policajným vzdelaním mimo polície a to hlavne mladému človeku. Navrhovateľ bol dlho nezamestnaný a teraz robí len príležitostné práce. Nikto ho nechcel vziať do práce práve kvôli tomu, čo sa stalo.

Z rozsudku Okresného súdu Michalovce č.k. 7C/66/2011-129 zo dňa 30.1.2013 súd zistil, že vo veci navrhovateľa Z. L. proti štátu, zastúpenému Ministerstvom vnútra SR, súd zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 2.104,44 EUR titulom náhrady trov právneho zastúpenia v trestnom konaní a sumu 60.000,- EUR titulom náhrady nemajetkovej ujmy. Z odôvodnenia cit. rozsudku súd zistil, že navrhovateľ sa žalobou zo dňa 15.4.2011 domáhal náhrady škody z dôvodu, že dňa 14.12.2005 bolo voči nemu začaté trestné stíhanie pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa a trestný čin prijímania úplatku a nenáležitej výhody. Z výpovede navrhovateľa vyplynulo, že dňa 23.12.2005 mu bol doručený personálny rozkaz o ukončení jeho služobného pomeru. Svedok, syn navrhovateľa, uviedol, že potom, čo sa stalo otcovi, doma nastala nepohoda, otec bol nervózný. Taktiež spolužiaci sa mu vysmievali, že má skorumpovaného otca. Jeho otec začal mať problémy so zdravotným stavom, so srdcom. Sám syn navrhovateľa mal záujem vstúpiť do služieb polície. Úspešne absolvoval a splnil všetky podmienky, avšak riaditeľ Hraničnej polície s tým nesúhlasil, nakoľko jeho otec mal zlé povest'. Jeho otec mal problém sa zamestnať. Bol dlhšiu dobu nezamestnaný. Súd uzavrel, že vedené trestné stíhanie malo za následok stratu zamestnania navrhovateľa ako aj sťaženie jeho spoločenského uplatnenia, keďže si dlho nemohol nájsť prácu. Taktiež malo za následok zhoršenie jeho zdravotného stavu a obmedzenie výkonu poľovného práva ako dôsledok zaistenia zbrojného preukazu a streliva. Trestným stíhaním utrpela aj povest' navrhovateľa v mieste jeho bydliska ako aj v predchádzajúcom profesijnom živote na základe mediálnych výstupov. Ako živiteľ rodiny prišiel o stály príjem a zabezpečenie rodiny.

Podľa ustanovenia § 27 ods.1 zákona č.514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, zodpovednosť za škodu podľa tohto zákona sa vzťahuje na škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona a na škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

Citovaný zákon nadobudol účinnosť dňa 1.7.2004 (článok VI zákona).

Podľa ustanovenia § 1 citovaného zákona, tento zákon upravuje

- a) zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci,
- b) zodpovednosť obce a vyššieho územného celku (ďalej len "územná samospráva") za škodu spôsobenú orgánmi územnej samosprávy pri výkone samosprávy,
- c) predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a právo na regresnú náhradu.

Podľa ustanovenia § 2 citovaného zákona, na účely tohto zákona

- a) výkon verejnej moci je rozhodovanie a úradný postup orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb,
- b) orgán verejnej moci je
 1. štátny orgán,
 2. orgán územnej samosprávy, verejnoprávna inštitúcia, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorým zákon zveril výkon verejnej moci.

Podľa ustanovenia § 3 ods.1 a 2 citovaného zákona, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom.

Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa ustanovenia § 5 ods.1 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa ustanovenia § 6 ods.1 citovaného zákona, ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Podľa ustanovenia § 15 ods.1 a 2 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Ak bola žiadosť podaná na nepríslušnom orgáne, je tento orgán povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného. Účinky podania žiadosti zostávajú zachované.

Podľa ustanovenia § 16 ods.1 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa ust. § 16 ods. 4 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

V predmetnej veci sa navrhovateľ domáhal náhrady škody (nemajetkovej ujmy) spôsobenej nezákonným rozhodnutím - uznesením Úradu inšpekčnej služby, Odboru boja proti korupcii a organizovanej kriminalite MV SR sp.zn. ČTS:UIS-86/KOK-2005 zo dňa 14.12.2005, ktorým bolo začaté trestné stíhanie voči navrhovateľovi, ktorý bol obvinený za pokračujúce trestné činy zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm.a) Tr. zákona a prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160 ods. 2 Tr. zákona.

Vzhľadom k tomu, že citované rozhodnutie bolo vydané po účinnosti zákona č.514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (1.7.2004), vychádzajúc z prechodného ust. § 27 ods.1 citovaného zákona, súd po právnej stránke predmetnú vec posúdil podľa tohto zákona.

Základnými predpokladmi zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci v prípade nezákonného rozhodnutia sú:

1. existencia nezákonného rozhodnutia, vydaného orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci
2. existencia škody a
3. príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody.

Nezákonné rozhodnutie.

Súd sa stotožnil s argumentáciou navrhovateľa, že vynesenie oslobodzujúceho rozsudku má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť, čo je základná podmienka pre uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, tak ako to vyplýva z dikcie ust. § 6 ods.1 citovaného zákona.

Predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je predovšetkým existencia nezákonného rozhodnutia, t.j. takého rozhodnutia, ktoré je v rozpore s objektívnym právom. Zodpovednosť štátu je podmienená využitím riadnych opravných prostriedkov smerujúcich proti nezákonnému rozhodnutiu. Vznik tejto zodpovednosti ďalej predpokladá, že sa nezákonné rozhodnutie zrušilo, teda zbavilo právoplatnosti. V preskúmvanej veci navrhovateľ svoj nárok na náhradu škody odvodzoval z uznesenia o vznesení obvinenia, ktoré neúspešne napadol sťažnosťou. Toto uznesenie považoval za nezákonné, lebo trestné stíhanie proti nemu nemalo byť vôbec vedené; spáchanie skutkov, z ktorých bol obvinený, nebolo preukázané, preto bol spod obžaloby oslobodený.

Keďže toto uznesenie nebolo pre nezákonnosť zrušené podľa § 4 ods.1 citovaného zákona, bolo potrebné zaoberať sa otázkou, či oslobodenie spod obžaloby môže mať z hľadiska ust. § 6 citovaného zákona rovnaký význam ako jeho zrušenie pre nezákonnosť. Pri posudzovaní uvedenej otázky treba vziať do úvahy, že po oslobodení spod obžaloby neprichádza do úvahy podanie opravného prostriedku proti uzneseniu o vznesení obvinenia, lebo z hľadiska trestného konania je to už bezpredmetné. Záporná odpoveď na položenú otázku by nezodpovedala zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu obsiahnutej v citovanom zákone. Tá sleduje, aby každá zákonom predpokladaná majetková ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu proti fyzickej osobe, bola odčinená. Záporná odpoveď by viedla k tomu, že fyzická osoba, proti ktorej bolo vznesené obvinenie, by musela niesť materiálne dôsledky takéhoto rozhodnutia, aj keď sa ukázalo nesprávnym a trestné konanie skončilo tak, že na ňu treba hľadieť ako na nevinnú.

Vyššie uvedený výklad predstavuje už ustálenú súdnu judikatúru a súdnu prax. Skutočnosť, že nedošlo (resp. objektívne nemohlo dôjsť) k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie, na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na správnosť alebo nesprávnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok celého trestného stíhania. Zhrnúc uvedené súd konštatoval, že v danom prípade je splnená prvá základná podmienka pre záver o zodpovednosti štátu.

V danom prípade bola medzi účastníkmi konania spornou otázkou orgánu, príslušného konať v mene štátu.

Otázkou orgánu, príslušného konať v mene štátu vo veciach náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci, upravuje citovaný zákon v ust. § 4 ods.1. Pôvodná právna úprava v zmysle zákona č.58/1969 Zb. za ústredný orgán konajúci v mene štátu vo veciach náhrady škody, ktorá bola spôsobená v trestnom konaní, označovala len jediný subjekt a to Ministerstvo spravodlivosti SR. Nová právna úprava v zmysle zákona č.514/2003 Z.z. rozlišuje viaceré prípady spôsobenia škody orgánom verejnej moci a v nadväznosti na túto diferenciáciu určuje aj viacero orgánov konajúcich v mene štátu.

Vzhľadom na dikciu ustanovenia § 4 ods.1 zákona č.514/2003 Z.z., ktoré diferencuje viacero orgánov konajúcich v mene štátu, sa preto súd primárne zaoberal otázkou, či v danom prípade je orgánom konajúcim v mene štátu Ministerstvo vnútra SR, Generálna prokuratúra SR alebo Ministerstvo spravodlivosti SR.

V prvom rade je potrebné poukázať na skutočnosť, že v priebehu konania, s účinnosťou od 1.1.2013 bolo ust. § 4 ods.1 citovaného zákona novelizované zákonom č.412/2012 Z.z.. Citovanou novelou došlo k ďalšej špecifikácii, resp. upresneniu orgánov konajúcich v mene štátu a to nasledovne:

Podľa ust. § 4 ods.1 písm.a) zákona č.514/2013 Z.z. v znení účinnom od 1.1.2013, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

1. škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,
2. škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,

3. škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa ust. § 4 ods.1 písm.b) citovaného zákona, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru, a

1. prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo
2. vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora.

Podľa ust. § 4 ods.1 písm.f) citovaného zákona, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

Je potrebné uviesť, že citovaná novela zákona č.514/2003 Z.z. vo vzťahu k ust. § 4 ods.1 rieši procesné zastúpenie štátu. Ide teda o procesnoprávny predpis, ktorý sa na konanie spravidla aplikuje v aktuálnom znení, počnúc jeho účinnosťou. Predmetná novela neobsahuje intertemporálne ustanovenia, ktoré slúžia k tomu, aby ozrejmili vzťah novely na konania začaté (a neskončené) pred jej účinnosťou, čo znamená, že súd je povinný aplikovať ustanovenia tejto novely aj na konania, ktoré sa začali pred jej účinnosťou. Na tomto závere nič nemení ani to, že účastník konania podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na inom orgáne, resp. že súd spočiatku konal s iným orgánom, ktorý bol v tom čase orgánom oprávneným podľa zákona konať za štát.

Voči uzneseniu Úradu inšpekčnej služby, Odboru boja proti korupcii a organizovanej kriminalite MV SR sp.zn. ČTS:UIS-86/KOK-2005 zo dňa 14.12.2005, ktorým bolo voči navrhovateľovi vznesené obvinenie, navrhovateľ podal sťažnosť, ktorá bola uznesením Vojenskej obvodnej prokuratúry v Prešove č.k. OPv 259/05 zo dňa 23.2.2006 zamietnutá. Následne prokurátor dňa 3.6.2010 na navrhovateľa podal obžalobu pod č.k. OPv 280/08. Rozsudkom Okresného súdu Michalovce č.k. 3T 86/2010-1105 zo dňa 28.9.2010 bol navrhovateľ oslobodený spod obžaloby prokuratúra z dôvodu, že skutky, pre ktoré bol obžalovaný, sa nestali. Zhrnúc vyššie uvedený chronologický postup v trestnom konaní je zrejmé, že podmienky podľa ust. § 4 ods.1 písm.a) a b) citovaného zákona neboli naplnené. Škoda nevznikla v súvislosti s rozhodnutím súdu (písm.a), preto orgánom konajúcim v mene štátu nie je Ministerstvo spravodlivosti. Ministerstvo vnútra by bolo týmto orgánom len vtedy, ak by prokurátor nezamietol sťažnosť obvineného proti uzneseniu vyšetrovateľa policajného zboru a nepodal by obžalobu (písm.b). V danom prípade síce uznesenie o vznesení obvinenia vydal vyšetrovateľ Policajného zboru, avšak prokurátor sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa o vznesení obvinenia zamietol a podal obžalobu. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že orgánom konajúcim v mene štátu podľa vyššie citovanej novely nie je Ministerstvo spravodlivosti SR, ani Ministerstvo vnútra SR, ale Generálna prokuratúra SR(písm.f).

Škoda.

Podľa ust. § 17 ods.1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa ust. § 17 ods. 2 cit. zák. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadost'učinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa ust. § 17 ods. 3 citovaného zákona, výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa ust. § 244 zák. č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, proti rozhodnutiu ministra, ak nejde o rozhodnutie o odvolaní, možno podať rozklad. O rozklade rozhoduje minister na základe návrhu ním ustanovenej osobitnej komisie; proti tomuto rozhodnutiu sa nemožno odvolať. Pre rozklad a konanie o ňom platia ustanovenia o odvolaní.

Podľa ust. § 245 ods. 1 citovaného zákona, ak sa dodatočne zistia nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli policajtovi alebo nadriadenému bez jeho viny v čase konania známe a nemohol ich uplatniť a ktoré mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie, možno na ich návrh právoplatné rozhodnutie preskúmať a na základe toho toto rozhodnutie zmeniť alebo zrušiť.

Podľa ust. § 245 ods. 2 citovaného zákona, návrh na obnovu konania sa podáva do troch mesiacov odo dňa, keď sa policajt alebo nadriadený dozvedel o dôvodoch obnovy konania, najneskôr však do troch rokov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia.

Podľa ust. § 248 citovaného zákona, policajt môže podať na súde návrh na preskúmanie právoplatného rozhodnutia vydaného nadriadeným.

Podľa ust. § 33 ods. 1 písm. a) zák. č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov, odchodné patrí v rozsahu a za podmienok ustanovených týmto zákonom policajtovi okrem hasiča, ktorého služobný pomer skončil:

1. uvoľnením,
2. prepustením,
3. uplynutím dočasnej štátnej služby.

Podľa ust. § 33 ods. 2 citovaného zákona, odchodné podľa odseku 1 patrí policajtovi a profesionálnemu vojakovi vo výške polovice základu zisteného podľa § 60, ak jeho služobný pomer trval nepretržite najmenej 13 rokov, a zvyšuje sa za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru o jednu polovicu základu zisteného podľa § 60, najviac do výšky deväťnásobku základu zisteného podľa cit. ustanovenia.

Podľa ust. § 60 ods.1 citovaného zákona, základ na výpočet výsluhového príspevku, odchodného, úmrtného, výsluhového dôchodku a invalidného výsluhového dôchodku sa zistí z priemerného mesačného služobného platu dosiahnutého v období posledných desiatich skončených kalendárnych rokov pred dňom skončenia služobného pomeru u policajta podľa odseku 2 a u profesionálneho vojaka podľa odseku 4.

Podľa § 35 ods. 1 citovaného zákona, odchodné podľa § 33 nepatrí policajtovi, ktorého služobný pomer skončil prepustením z dôvodu

a) porušenia služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby.

Pri posudzovaní existencie škody vo forme nemajetkovej ujmy súd v danej veci vychádzal z nasledovných princípov:

Zmysel právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu má spočívať v tom, aby každá škoda spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu, bola primerane odčinená. Ust. § 17 ods. 2 zákona č.514/2003 Z.z. zakladá nárok poškodeného na náhradu nemajetkovej ujmy a to bez ohľadu na to, či zároveň vznikla škoda (skutočná škoda či ušlý zisk). Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej, než majetkovej sféry poškodeného (nie je spojená so znížením majetkového stavu, či jeho nezvýšením, hoci bolo predpokladané) a vedľa nepriaznivých dôsledkov vyvolaných neprimeranou dĺžkou súdneho konania, môže zahŕňať aj iné negatívne dopady nesprávneho úradného postupu, či nezákonného rozhodnutia, najmä do osobnostnej integrity poškodeného. Peňažná kompenzácia je v zákone označená za spôsob subsidiárneho odškodnenia, ktoré nastupuje vtedy, ak nie je možné vzniknutú nemajetkovú ujmu nahradiť inak, t.j. kedy dostačujúcim prostriedkom nápravy by nebolo len obyčajné konštatovanie porušenia práva.

Je nepochybné, že trestné stíhanie fyzickej osoby, najmä ak je obvinená zo závažného trestného činu, predstavuje závažný zásah do osobnostných práv fyzickej osoby chránených ustanovením § 11 Obč.

zákonníka. Každé trestné stíhanie predstavuje obmedzenie súhrnu osobnostných práv vymenovaných v článku 10 Listiny základných práv a slobôd a to napriek tomu, že vo všeobecnosti platí, že takéto obmedzenie je legitimované verejným záujmom na ochrane spoločnosti pred páchatelmi trestnej činnosti. Súdna judikatúra už viackrát vyslovila názor, že trestné stíhanie predstavuje vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvoláva aj ďalšie negatívne dôsledky pre osobný život a životný osud jednotlivca. Na tohto je okamihom oslobodenia spod obžaloby sice potrebné pozerieť ako na nevinného, avšak samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Trestné stíhanie tak zasahuje do súkromného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti a rovnako ako porušenie práva na osobnú slobodu garantovaného článkom 8 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je spôsobilé obmedziť či porušiť právo jednotlivca na rešpektovanie a ochranu jeho súkromného a rodinného života, dôstojnosti osobnej cti a dobrej povesti tak, ako je garantované v čl. 10 Listiny.

Ľudská dôstojnosť predstavuje najvyššiu hodnotu v základoch celého právneho systému i ústavného poriadku a je možné ju preto považovať za konečný účel právneho poriadku. Tým sa stáva objektívnou ústavnou kategóriou a pôsobí vo vzťahu k ostatným inak nehierarchicky usporiadaným základným právam ako hodnota nadradená a s ohľadom na to je potrebné akýkoľvek zásah či zníženie ľudskej dôstojnosti vnímať ako zásah veľmi závažný a teda, ťažko reparovateľný. Ľudská dôstojnosť je totiž hodnotou horizontálne neporovnateľnou s ostatnými ústavnými hodnotami či spoločenskými normami, je úplne nenahraditeľná iným statkom a tým menej hodnotou vyčísliteľnou v peniazoch.

V demokratickom a právnom štáte nemôže nastať situácia, kedy sa voči určitej osobe vedie viac ako štyri roky trestné stíhanie (aj v konaní pred súdom), kedy je takáto osoba vystavená neustálym procesným úkonom zo strany orgánov činných v trestnom konaní (ako osoba podozrivá, obvinená a následne obžalovaná z trestného činu), toto sa skončí oslobodzujúcim rozsudkom z dôvodu, že skutok sa nestal, že osoba skutok nespáchala, prípadne, že skutok nebol trestným činom, pričom takejto osobe, napriek tomu, že bola po celú uvedenú dobu vystavená stresu, úzkosti a frustrácii, nebude priznané odškodnenie nemajetkovej ujmy.

Primárnou funkciou náhrady nemajetkovej ujmy je funkcia satisfakčná, čo znamená primerané, s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu optimálne a tým účinné vyváženie a zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu. Vzhľadom na to, že nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom zmysle slova ani nedá odškodniť a jej rozsah nie je možné ani exaktne kvantifikovať a vyčísliť, namiesto nej je možné len poskytnutie zadostučinenia.

Pokiaľ ide o vyjadrenie miery, akou bola zásahom znížená dôstojnosť alebo vážnosť osoby v spoločnosti, treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom či inom prostredí fyzickej osoby. Túto mieru treba zisťovať dokazovaním a posúdiť na základe poznania a vyhodnotenia tejto reakcie.

Kritériá, na ktoré má súd prihliadať pri určení výšky peňažnej náhrady, sú ustanovené v § 17 ods. 3 cit. zákona. Ide o normu s relatívne neurčitou hypotézou, ktorá vyžaduje, aby súd s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu sám vymedzil okolnosti významné pre určenie výšky náhrady. Prihliadať má najmä na dopad nezákonného rozhodnutia do osobnostnej sféry poškodeného nepriaznivost' jeho vplyvu na povest' poškodeného, jeho doterajší spôsob života a podobne. Výpočet je demonštratívny a nevylučuje, aby sa prihliadlo aj na iné okolnosti, pokiaľ budú považované za porovnateľne závažné. Je potrebné brať do úvahy aj závažnosť sporu pre účastníka samotného, či išlo o záležitosti osobného stavu alebo rodinnoprávne, prípadne pracovnoprávne.

Vyhodnotením vykonaného dokazovania súd v predmetnej veci dospel k nespornému záveru, že v dôsledku trestného stíhania došlo k negatívne zásahu do osobnostných práv navrhovateľa na ochranu jeho súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti.

Pri posudzovaní miery, akou bola v dôsledku trestného stíhania znížená dôstojnosť a vážnosť osoby navrhovateľa v spoločnosti, súd vychádzal z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v osobnom, rodinnom, spoločenskom a pracovnom prostredí navrhovateľa. Táto reakcia bola zrejmá z výpovedí navrhovateľa, jeho blízkych rodinných príslušníkov (matka, brat, sestra jeho matky), z výpovedí priateľov resp. známych (svedkovia E., G., S., G., E.), ako aj z výpovedí jeho kolegov z práce (G., E.). Vo vzťahu k osobe navrhovateľa, jeho dovtedajšieho života a zmenám v dôsledku danej kauzy všetci zhodne uviedli,

že navrhovateľ bol veselý, spoločenský, obľúbený v kolektíve, považovali ho za dobrého, poctivého a čestného človeka, ktorého si všetci vážili a rešpektovali ho a to aj v súvislosti s policajným vzdelaním, ktoré dosiahol a výkonom funkcie policajta. Po prepuknutí predmetnej kauzy (vznesení obvinenia) sa ho ľudia stránili, známi a priatelia sa s ním prestali stýkať; viacerí svedkovia uviedli, že mali obavu, aby ich osoba nebola spájaná s osobou navrhovateľa. Navrhovateľ požíval už len povest' úplatkára a zlodēja, skorumpovaného policajta, zločinca a to nielen v období trvania trestného stíhania; tento stav pretrváva doposiaľ, napriek oslobodzujúcemu rozsudku. K náprave vzťahov medzi navrhovateľom a jeho priateľmi a známymi, s ktorými sa pred kauzou intenzívne stýkal, doteraz nedošlo. Svedkovia - priatelia navrhovateľa zhodne uviedli, že vzťahy sa narušili v takej miere, že k obnoveniu pôvodnej kvality vzťahov dôjsť nemohlo, na viac, každý z nich napriek oslobodzujúcemu rozsudku vyslovil pochybnosti o nevine navrhovateľa. K zmene došlo aj v správaní samotného navrhovateľa, ktorý sa stal nervóznym, utiahol sa do seba, tiež sa stránil ľudí a začal vo väčšej miere požívať alkohol. V tejto súvislosti je potrebné poukázať dobu trestného stíhania 4 rokov a 10 mesiacov, kedy sa musel zúčastňovať na úkonoch v prípravnom konaní, výsluchoch pred vyšetrovateľom, neskôr na hlavnom pojednávaní v konaní pred súdom, ktoré spolu s hrozbou vysokého trestu nepochybne negatívne pôsobili na jeho psychický stav. Za trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa hrozí trest odňatia slobody v trvaní od 6 mesiacov do 3 rokov a za trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody hrozí trest odňatia slobody od 3 do 8 rokov. Čo sa týka vplyvu na rodinný život, z výpovede matky, brata a tety navrhovateľa je zrejmé, že kauza mala zásadný vplyv na ich vzájomné vzťahy, rodičia kauzu veľmi ťažko znášali, k navrhovateľovi pociťovali hnev a vo vzťahu k ostatným hanbu, rodinní príslušníci, s ktorými sa predtým intenzívne stýkali, ich prestali navštevovať a aj oni boli vystavení verejnej mienke, ohováraniu, podpichovaniu a posmeškom. Rodičia navrhovateľa uverili, že navrhovateľ je vinný a otec navrhovateľa doposiaľ pochybuje o jeho nevine a nazýva ho kriminálnikom. Viacerí svedkovia tiež zhodne uviedli, že kauza mala vplyv aj na vzťah medzi navrhovateľom a jeho priateľkou, ktorá ho po tejto kauze opustila. Čo sa týka profesijnej sféry, z výpovede svedka G., kolegu navrhovateľa, vyplynulo, že aj medzi kolegami policajtmi prevládala názor, že obvinenie je dôvodné, kauza bola dlhodobo témou porád v práci, ľudia ho pokladali za skorumpovaného kriminálnika, ktorý si nahonobil majetok. Ďalší kolega navrhovateľa, patriaci medzi spoluobvinených uviedol, že samotní obvinení policajti upustili od všetkých aj vzájomných kontaktov a uzavreli sa do seba. Navrhovateľ rád chodil do spoločnosti, zahrať si futbal, na plaváreň; tieto aktivity po prepuknutí kauzy prestal vykonávať.

Čo sa týka profesijnej oblasti, súd mal vykonaným dokazovaním za preukázané, že navrhovateľ po absolvovaní štúdia na policajnej škole v Holešove nastúpil do výkonu funkcie policajta dňa 1.1.1999. V čase začatia trestného stíhania pracoval v stálej štátnej službe vo funkcii staršieho referenta oddelenia hraničnej kontroly PZ Vyšné Nemecké, Odboru hraničnej polície Sobrance, Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru a mal hodnosť podpráporčíka. Počas výkonu funkcie bol šesť krát odmenený, disciplinárne trestaný nebol. Bezprostredne po začatí trestného stíhania bol personálnym rozkazom ministra vnútra SR č. 730 zo dňa 22.12.2005 prepustený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru; bolo mu odňaté identifikačné číslo. K prepusteniu zo služobného pomeru došlo z dôvodov, ktoré sú totožné so skutkami, uvedenými v uznesení o vznesení obvinenia, resp. v obžalobe. Z odôvodnenia personálneho rozkazu je zrejmé, že podkladom pre rozhodnutie o prepustení navrhovateľa boli práve len výsledky šetrenia, vyplývajúce z vyšetrovania, v rámci ktorého bolo vznesené voči navrhovateľovi obvinenie zo spáchania uvedených skutkov. Je potrebné zdôrazniť, že navrhovateľ učinil všetky dostupné kroky na zvrátenie účinkov personálneho rozkazu; využil opravný prostriedok proti rozhodnutiu ministra podľa ust. § 244 zák. č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru - rozklad, ktorý však bol rozhodnutím Ministerstva vnútra SR č. KM-15/PK-2006 zo dňa 6.3.2006 zamietnutý ako nedôvodný. Vydanie oslobodzujúceho rozsudku nepochybne pre navrhovateľa predstavovalo dôvod pre obnovu konania v zmysle ust. § 245 ods. 1 cit.zákona; navrhovateľ túto skutočnosť objektívne, bez svojej viny v konaní o prepustení zo služobného pomeru nemohol uplatniť a ktorá mohla mať podstatný vplyv na rozhodnutie (personálny rozkaz ministra). V čase, kedy oslobodzujúci rozsudok nadobudol právoplatnosť, však uplynula trojročná objektívna lehota na podanie návrhu na obnovu v zmysle ust. § 245 ods. 2 cit. zákona a teda, navrhovateľ sa touto cestou nemohol domôcť reparácie rozhodnutia. Navrhovateľ sa neúspešne domáhal aj preskúmania právoplatného rozhodnutia ministerstva vnútra na súde podľa ust. § 248 cit.zákona. Z výpovedí navrhovateľa ako aj svedkov ďalej nesporne vyplynulo, že navrhovateľ sa po strate zamestnania nevedel po pracovnej stránke uplatniť; iným vzdelaním, ako policajným, nedisponoval. Pre povest', ktorú požíval v dôsledku predmetnej kauzy, ho nikto nechcel zamestnať. Z tohto dôvodu za prácou vycestoval do zahraničia, kde pracoval ako nekvalifikovaná pomocná sila, robotník. Po návrate zo zahraničia daná situácia v

podstate pretrváva; v súčasnosti navrhovateľ pracuje ako taxikár. Funkcia policajta je v prostredí miesta bydliska navrhovateľa na spoločenskom rebríčku vnímaná vysoko, ako vážna a lukratívna pozícia. Navrhovateľ po prepustení z funkcie policajta stratil nielen pravidelný mesačný príjem vo forme mzdy, ale aj ďalšie sociálne výhody spojené s výkonom tejto funkcie. Za predpokladu, že by nedošlo k prepusteniu navrhovateľa zo služobného pomeru a teda, nebyť nezákonného rozhodnutia, za normálneho chodu vecí, t.j. pri riadnom pokračovaní vo výkone funkcie policajta, by navrhovateľ od januára 2006 až doposiaľ (9 rokov) mohol získať príjem vo forme mzdy vo výške cca 1.620.000 Sk (53.774,15 EUR). Uvedený výpočet pritom vychádza z výšky mesačného platu navrhovateľa, ktorý dosahoval pred prepustením; je však pravdepodobné, že výška jeho platu by pribúdaním rokov vo výkone služby narastala. Strata sociálnych výhod navrhovateľa sa prejavuje najmä v tzv.odchodnom, ktoré podľa § 35 ods. 1 písm.a/ zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov nepatrí policajtovi, ktorého služobný pomer sa skončil prepustením z dôvodu porušenia služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby. V danom prípade je z Personálneho rozkazu ministra vnútra SR č. 730 zo dňa 22.12.2005 zrejme, že služobný pomer navrhovateľa sa skončil práve z dôvodu, pri ktorom zákon vylučuje vznik nároku na odchodné. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na výšku odchodného podľa ust. § 33 ods.2 citovaného zákona, ktorá predstavuje nezanedbateľný majetkový prospech; za splnenia zákonom stanovených podmienok jeho výška môže byť až deväťnásobok priemerného mesačného služobného platu. Výška priemerného mesačného služobného platu navrhovateľa v období, predchádzajúcom jeho prepusteniu zo služobného pomeru, bola cca 15.000,-Sk; výška odchodného teda predstavuje cca 135.000,-Sk (4.481,18 EUR).

Zhrnúc vyššie uvedené, súd konštatoval, že v posudzovanej veci sa zníženie spoločenského postavenia navrhovateľa prejavilo navonok v pochybnostiach verejnosti a jeho kolegov v práci vo vzťahu k jeho odbornosti vykonávať funkciu policajta, k jeho čestnosti a neúplatnosti, v ich viere v jeho údajné protispoločenské správanie, vo vzniku uštipačných narážok zo strany verejnosti, známych, aj kolegov, ktorým musel čeliť a všeobecne, vo vzniku jemu spoločensky neprijemných situácií v rodinnom i spoločenskom živote tým, že po dobu takmer piatich rokov bol vystavený z dôvodu vedenia trestného konania stresu, úzkosti a frustrácii, keďže prišiel o svoje zamestnanie, čo sa nepochybne prejavilo na jeho finančnej situácii, nakoľko sa nevedel zamestnať na pozícii zodpovedajúcej jeho vzdelaniu a skúsenostiam, v dôsledku čoho sa uzavrel a odmietal komunikovať s okolím. Súd prihliadol predovšetkým na to, že predmetná kauza zasiahla do mimoriadne citlivej oblasti života navrhovateľa - občianskej bezúhonnosti, cti a vážnosti v spoločnosti a najmä jeho profesijnej činnosti, nakoľko bol v rozpore so skutočnosťou označený za páchatela protiprávnej činnosti závažného charakteru, ktorá je všeobecne považovaná za protispoločenskú a nemorálnu a ako taká je spoločnosťou odsudzovaná. Problematika páchania trestnej činnosti spočívajúcej v prijímaní úplatkov a inej nenáležitej výhody (korupcie) a zneužívania právomoci verejného činiteľa v orgánoch verejnej moci, je z dôvodu spoločenskej závažnosti podrobená mimoriadne negatívne a citlivému spoločenskému vnímaniu. V danom prípade je tento následok o to intenzívnejší, že navrhovateľ žije v malom meste, v osobitom regióne, v ktorom sa ľudia navzájom dobre poznajú, v prostredí, kde je nízka anonymita, čo znamená, že informácie o navrhovateľovi neostali len v obmedzenom okruhu rodiny a priateľov navrhovateľa; osoba navrhovateľa sa stala objektom posudzovania v okruhu širšej verejnosti. Trestná vec navrhovateľa teda bola podrobená verejnej mienke a aj keď bolo neskôr zverejnené, že navrhovateľ bol oslobodený spod obžaloby, jeho meno ostalo poškvrnené a množstvo ľudí z rôznych oblastí života, či už verejného, pracovného alebo rodinného, má o ňom dodnes pochybnosti. Ďalšou veľmi významnou skutočnosťou, ktorá výrazne ovplyvnila následky súvisiace s trestným stíhaním, bola medializácia celého prípadu. Ako to vyplynulo z výpovede navrhovateľa a všetkých svedkov, ako aj z denníku Korzár zo dňa 19.1.2007, prípad bol viac krát medializovaný v novinách, ako aj v televízii Markíza v hlavných televíznych správach. Konanie navrhovateľa bolo v médiách opísané v podstate ako nesporná vec, t.j. že patrí medzi skorumpovaných policajtov, ktorí v službe brali úplatky za bezproblémové prepúšťanie cestujúcich atď. Svedkovia, vypočutí v tomto konaní uviedli, že práve pod vplyvom toho, ako bola vec medializovaná, uverili, že navrhovateľ sa trestnej činnosti skutočne dopustil. To, čo počuli, videli alebo si prečítali v médiách, bolo pre nich smerodajné. V televízii videli, ako bol navrhovateľ odvedený v putách. Dva roky po začatí trestného stíhania si v miestnom denníku mohli prečítať, v akom štádiu je vyšetrovanie trestných činov. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že z obsahu článku zo dňa 19.1.2007 je zrejme, že tento ako na zdroj informácií odkazuje na vyjadrenia hlavného vojenského prokurátora, ktoré poskytol tomuto denníku. Podľa vojenského prokurátora akciu na odhalenie a zadržanie úplatných policajtov pripravoval Úrad inšpekčnej služby cudzineckej polície približne pol roka, pričom sa pripravoval výsluch

svedkov z Ukrajiny, ktorý bol podľa prokuratúry odôvodnený analýzami videozáznamov z kamier, ktoré sú umiestnené priamo na hraničnom prechode. Z uvedeného je zrejme, že spôsob a forma medializácie (t.j. poukaz na informácie získané od polície) nepochybne prispeli k tomu, že verejnosť vnímala tieto informácie ako dôveryhodné a zaručené. Celá verejnosť, známi a rodinní príslušníci navrhovateľa spájali jeho meno s korupciou, s bráním úplatkov a pozerali na neho ako na policajta, ktorý si nahonobil majetok z nečestných zdrojov. Aj vyššie uvedené nepochybne podporuje fakt, že najnebezpečnejšie sú zásahy do osobnostných práv, ku ktorým dôjde cez médiá. Situácia, súvisiaca s trestným stíhaním navrhovateľa za údajnú protispoločenskú činnosť, postihla celú jeho rodinu najmä po psychickej stránke a navrhovateľa aj po stránke finančnej, keďže bol nútený opustiť policajný zbor, v ktorom odsľúžil 6 rokov, počas ktorých nebol ani len disciplinárne stíhaný. V očiach kolegov, rodiny a verejnosti bol považovaný za slušného človeka a odmietanie jednotlivých zamestnávateľov zamestnať ho z dôvodu, že je voči nemu vedené trestné stíhanie, nepochybne museli zanechať na jeho psychike stopy. Bol nútený pracovať za nízku mzdu a to v odvetví, ktoré jeho vzdelaniu nezodpovedalo. Dôležitou skutočnosťou bolo aj to, že v dôsledku predčasného odchodu od polície utrpel stratu na zárobku ako aj na ďalších sociálnych výhodách príslušníkov polície - na odchodnom, aj na výsluhovom dôchodku. Navrhovateľ stratil zamestnanie, na ktoré sa pripravoval štúdiom, pričom vyštudoval len v tejto oblasti (odbornosti). Stratil ho v mladom veku 28 rokov, po 6 rokoch výkonu funkcie, teda v čase, ku ktorému sa obvykle viaže čas odpútavania detí od rodičov, ich osamostatňovanie, s čím je spojené aj uspokojenie bytovej otázky. Ako to vyplynulo z dokazovania, počas výkonu funkcie policajta navrhovateľ býval u rodičov a z pravidelného príjmu si mohol šetriť na vlastný byt. Túto možnosť stratil a doposiaľ býva u rodičov.

Zhrnúc vyššie uvedené súd konštatoval, že nemajetková ujma, ktorá navrhovateľovi vznikla v dôsledku trestného stíhania, netrvala „len“ po dobu takmer piatich rokov od vznesenia obvinenia do vynesenia oslobodzujúceho rozsudku, ale vo svojej podstate pretrváva aj naďalej, či už v súkromnom alebo profesijnom živote a nie je možné odstrániť ju inak, ako priznaním zadostučinenia vo forme finančnej náhrady; navrhovateľovi doposiaľ nikto neposkytol ani len morálne zadostučinenie vo forme ospravedlnenia sa. Vzhľadom na vyššie uvedené súd uzavrel, že priznanie peňažného zadostučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu navrhovateľa vo výške 100.000 EUR je primerané.

Výška nemajetkovej ujmy by mala korešpondovať so životnou úrovňou obyvateľstva ako aj s čiastkami, ktoré sú v tom ktorom štáte vyplácané ako odškodnenie z titulu rôznej ujmy (názor vyslovený Európskym súdom pre ľudské práva). V danom prípade navrhovateľ poukázal na viaceré prípady právoplatne skončených vecí, kedy z dôvodu nezákonného trestného stíhania bola poškodeným priznaná nemajetková ujma, napr. rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 14 C 112/2002 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica č.k.16 Co 256/2005 zo dňa 7.7.2006 bola priznaná suma 7.000.000 Sk (232.357,43 EUR), rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k.9 C 92/2007 zo dňa 4.5.2011 v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu bola E..F.Í. G. priznaná suma 230.000 EUR, E..U. Y. bola priznaná suma 1.600.000 EUR, rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 7C/66/2011-129 zo dňa 30.1.2013 bola Z. L.Á. priznaná suma 60.000 EUR. Je potrebné uviesť, že v poslednej uvedenej veci ide o poškodeného, patriaceho do okruhu spoluobvinených navrhovateľa. Súd preto pri úvahe nad primeranosťou výšky náhrady za nemajetkovú ujmu prihliadal práve na tento prípad. Z odôvodnenia citovaného rozsudku je zrejme totožnosť resp. podobnosť skutkových okolností, ktoré boli v oboch prípadoch predmetom posudzovania. Aj v prípade Z..L. došlo dňa 14.12.2005 k vzneseniu obvinenia pre rovnaké trestné činy a dňa 22.12.2005 k jeho prepusteniu zo služobného pomeru. Trestné stíhanie bolo zastavené prokuratúrou dňa 2.6.2009 z dôvodu, že skutok sa nestal. Čo sa týka následkov, u Z..L. bolo rovnako poukázané na stratu zamestnania, zdroja príjmu, sťaženú možnosť pracovného uplatnenia, zhoršenie zdravotného stavu, obmedzenie výkonu poľovného práva a negatívnu povesť v mieste bydliska. Z uvedeného je zrejme, že na rozdiel od navrhovateľa, sa trestná vec Z..L. nedostala na súd a bola prokurátorom zastavená ešte v prípravnom konaní, teda skôr, po 3 a pol rokoch po vznesení obvinenia. Navrhovateľ bol vystavený tlaku trestného stíhania aj v štádiu po podaní obžaloby a v konaní pred súdom, teda podstatne dlhšiu dobu, pretože oslobodzujúci rozsudok bol vydaný až 14.10.2010. Rozdiel v porovnávaných prípadoch je aj v tom, že Z..L. bol v čase prepustenia zo služobného pomeru vo veku blízkom odchodu do dôchodku, čo má nepochybne vplyv na posúdenie rozsahu majetkovej ujmy. Aj vzhľadom na vyššie uvedené, pokiaľ suma priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v prípade Z..L. predstavuje 60.000 EUR, súd mal za to, že priznanie sumy 100.000 EUR navrhovateľovi, je adekvátne.

Príčinná súvislosť.

Súd je toho názoru, že všetky vyššie uvedené následky, predstavujúce nemajetkovú ujmu, sú v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím. Vzťah medzi príčinou (nezákonným rozhodnutím) a následkami je priamy, bezprostredný; nebyť začatia trestného stíhania, tieto následky by nenastali.

K námietke odporcu, že pri posudzovaní odškodnenia v rámci tohto konania by sa nemalo prihliadať na to, či v rámci trestného konania vznikli prieťahy, ďalej na to, že medializáciou prípadu zasiahli do osobnostných práv navrhovateľa tretie subjekty, voči ktorým si navrhovateľ mohol uplatniť právo na ochranu osobnosti a tiež, že by odškodnenie nemalo nahrádzať škodu spôsobenú nezákonnosťou rozhodnutí vydaných inými orgánmi, v danom prípade personálnym rozkazom, ktorým bol navrhovateľ prepustený zo služobného pomeru, súd uvádza:

V danom prípade ide o škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, nie nesprávnym úradným postupom, ktorý podľa ustálenej judikatúry zahŕňa aj prieťahy v konaní. Súd sa teda uvedenou otázkou v tomto konaní vôbec nezaoberal, ani ju nijak nehodnotil. Pokiaľ súd v tomto rozsudku poukazoval na dĺžku trestného stíhania, učinil tak nie preto, že by hodnotil, že v trestnom konaní došlo k prieťahom, ale preto, aby hodnotil vplyv trestného stíhania na život navrhovateľa aj v kontexte s jeho dĺžkou.

Čo sa týka medializácie prípadu, navrhovateľ netvrdil, že médiá, ktoré zverejnili tento prípad, tak učinili v rozpore s tlačovým zákonom, alebo, že by pri medializácii boli použité nepravdivé, alebo pravdu skresľujúce skutočnosti, ktoré by zakladali jeho nárok na ochranu voči týmto subjektom. Napokon, aj z článku Korzár je zrejmé, že verejnosti boli oznámené len informácie týkajúce sa začatia trestného stíhania a o jeho pokračovaní, čo v kontexte s právom na slobodu prejavu a šírenie informácií, zákon sám osebe nezakazuje. Pokiaľ súd poukazoval na medializáciu prípadu, opätovne len vo vzťahu k hodnoteniu reakcie ľudí z bezprostredného aj širšieho okolia na osobu navrhovateľa. Napokon, medializácia prípadu je dôsledkom začatia trestného stíhania. K medializácii v danej forme a rozsahu - uverejnenie obrazového záznamu zo zadržania obvinených, údaje o tom, kto a ako dlho pripravoval zásah, ďalej, že polícia má k dispozícii obrazové a zvukové záznamy, by nedošlo bez informácií, ktoré boli médiám poskytnuté zo strany polície.

Čo sa týka personálneho rozkazu, súd nehodnotil a ani nemôže vyhodnotiť tento akt ako nezákonný. Personálny rozkaz je právoplatný, nebol zrušený a ani inak nebola vyslovená jeho nezákonnosť. Opätovne, súd naň prihliadal v tomto konaní len ako na dôsledok začatia trestného stíhania a s tým spojené následky v osobnom i pracovnom živote navrhovateľa.

S námietkou odporcu, že výška náhrady nemajetkovej ujmy je v súčasnosti zákonom limitovaná a navrhovateľ si uplatnil náhradu nad zákonom stanovený limit, ktorý súd nemôže prekročiť, súd uvádza:

Podľa ust. § 17 ods. 4 zákona č.514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, v znení zákona č.412/2012 Z.z., výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu (odkaz pod čiarou 8a/ na zákon č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení zákona č. 79/2008 Z.z.)

V prvom rade je potrebné uviesť, že ust. § 17 ods.4 cit.zákona predstavuje hmotnoprávny, nie procesnoprávny predpis. Je teda irelevantné, že v čase rozhodovania súdu, bolo dotknuté ustanovenie účinné.

Základným kritériom pre rozlíšenie adekvátnej právnej úpravy, ktorú je potrebné aplikovať vo veciach zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, konkrétne za škodu spôsobenú nezákonnými rozhodnutiami, je okamih vydania nezákonného rozhodnutia. Uvedené nesporne vyplýva z prechodného ustanovenia § 27 ods.1 zákona č.514/2003 Z.z., podľa ktorého sa posudzovanie nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutiami, ktoré boli vydané odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona, t.j. od 1.7.2004, riadi týmto zákonom.

Zákon č. 412/2012 Z.z., ktorý novelizoval zákon č.514/2003 Z.z. a v ust. § 17 ods.4 stanovil maximálnu výšku náhrady za nemajetkovú ujmu, nadobudol účinnosť 1.1.2013. Do účinnosti citovanej novely, t.j. do 31.12.2012 zákon nestanovil pre výšku náhrady nemajetkovej ujmy žiaden limit.

Z V.časti zákona č.514/2003 Z.z. (Prechodné a záverečné ustanovenia) je zrejmé, že vo vzťahu k novele zákona č.412/2012 Z.z. absentujú prechodné ustanovenia. Pravidlá postupu pri použití príslušnej právnej normy sú preto jednoznačne vymedzené v nižšie uvedenej právnej teórii, ako aj v platných ústavných princípoch.

Ústavný súd už vo viacerých rozhodnutiach vyslovil, že v našom ústavnom poriadku sa uplatňuje zásada "lex retro non agit" (teda "zákaz spätnej účinnosti zákona"), keď uviedol, že k definujúcim znakom právneho štátu patrí aj zákaz spätného (retroaktívneho) pôsobenia právnych predpisov, ktorý je významnou demokratickou zárukou ochrany práv občanov, právnej istoty a ochrany dôvery občanov v právny poriadok. V podmienkach demokratického štátu vládnu zákony a nie subjektívne predstavy ľudí a z požiadavky právnej istoty jednoznačne vyplýva záver, že právny predpis, resp. jeho ustanovenia pôsobia iba do budúcnosti a nie do minulosti. V prípade ich spätného pôsobenia by sa vážne narušila požiadavka na ich bezrozpornosť, ďalej na všeobecnú prístupnosť (poznateľnosť), čím by nevyhnutne dochádzalo k situácii, že ten, kto postupuje podľa práva, by nemal žiadnu možnosť zoznámiť sa s obsahom budúcej právnej normy, ktorá by napríklad jeho konanie podľa platného práva v minulosti vyhlásila za protiprávne, resp. za právne neúčinné. To by znamenalo, že jednotlivé subjekty práva by nemali istotu, či ich konanie podľa platného a účinného práva v dobe, kedy došlo k nemu, nebude neskôršie (po prijatí nového právneho predpisu) ex tunc posudzované ako protiprávne alebo právne neúčinné, s vylúčením ochrany nimi riadne nadobudnutých práv v minulosti (v súlade s platnou a účinnou právnou úpravou).

Právna teória rozoznáva retroaktivitu pravú a nepravú.

Pravá retroaktivita zahŕňa prípady, keď právna norma reglementuje i vznik právneho vzťahu a nároky z neho vzniknuté pred jej účinnosťou. O pravé spätné pôsobenie nového zákona teda ide vtedy, keď pôsobí aj na vznik právnych vzťahov a nároky z nich vzniknuté v minulej dobe. Treba dodať, že od zásady zákazu retroaktivity vo vzťahu k základným právam a slobodám je možné odchyliť sa len celkom výnimočne a to výslovným pozitívnym prechodným (intertemporálnym) ustanovením.

Nepravá retroaktivita spočíva v tom, že právne vzťahy hmotného i procesného práva, ktoré vznikli za platnosti práva starého, sa spravujú zásadne týmto právom, a to až do doby účinnosti práva nového. Po jeho účinnosti sa však riadia právom novým. O nepravom spätnom pôsobení teda hovoríme vtedy, keď nový zákon nariaďuje, že má byť použitý i na staré právne pomery už založené, ale iba od doby, keď začína pôsobnosť nového zákona, alebo ešte od neskoršej doby. Vo všeobecnosti v prípadoch stretu starej a novej právnej normy platí nepravá retroaktivita, t.j. od účinnosti novej právnej normy sa právne vzťahy vzniknuté podľa zrušenej právnej normy riadia právnou normou novou; vznik právnych vzťahov existujúcich pred nadobudnutím účinnosti novej právnej normy, resp. právne nároky, ktoré z týchto vzťahov vznikli, sa však riadia predchádzajúcou právnou normou. Aplikuje sa tu princíp ochrany právnych vzťahov, ktoré vznikli v minulosti.

Zhrnúc vyššie uvedené, keďže vo vzťahu k novele zákona č.412/2012 Z.z. absentujú prechodné ustanovenia a teda, neexistuje žiadne ustanovenie, ktoré by určovalo povinnosť použiť ust. § 17 ods.4, zavedené citovanou novelou, aj na prípady zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutiami vydanými pred účinnosťou tohto zákona, platí princíp nepravej retroaktivity, kedy vznik právnych vzťahov, existujúcich pred nadobudnutím účinnosti novej právnej normy a právne nároky, ktoré z týchto vzťahov vznikli, sa riadia predchádzajúcou právnou normou. Uvedený záver korešponduje aj so zmyslom všeobecného prechodného ust. § 27 ods. 1 citovaného zákona, podľa ktorého sa celý nárok na náhradu škody, vrátane všetkých súvisiacich otázok a teda, vrátane výšky náhrady za nemajetkovú ujmu, posudzuje podľa zákona, účinného v čase vydania nezákonného rozhodnutia.

V danom prípade bolo nezákonné rozhodnutie (uznesenie o vznesení obvinenia) vydané dňa 14.12.2005, teda v čase účinnosti zákona č.514/2003 Z.z., v znení pred jeho novelizáciou zákonom č.412/2012 Z.z.. Aplikácia ust. § 17 ods.4, zavedená citovanou novelou, preto v danej veci nie je prípustná a priznanie náhrady nemajetkovej ujmy nad limit stanovený citovanou novelou, je v danom prípade v súlade so zákonom.

Navrhovateľ si okrem istiny uplatnil aj úroky z omeškania vo výške 9,5 % ročne počnúc od 10.2.2012 až do zaplatenia.

Podľa ust. § 16 ods.4 zákona č.514/2003 Z.z., ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa ustanovenia § 517 ods.1 veta prvá, odsek 2 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa ustanovenia § 3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č.87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení účinnom od 1.1.2009, výška úrokov z omeškania je o osem percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Omeškanie sa odvíja od splatnosti dlhu. Pri nároku na náhradu škody podľa zákona č.514/2003 Z.z. je pri určovaní splatnosti náhrady škody potrebné vychádzať z ust. § 16 ods.4, podľa ktorého lehota omeškania začína plynúť najskôr dňom oznámenia, že nárok poškodeného nebude uspokojený, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, Navrhovateľ požiadal o predbežné prerokovanie nároku listom zo dňa 5.8.2011. Skutočnosť, že táto žiadosť bola adresovaná Ministerstvu vnútra SR a súd v tomto konaní vzhľadom na zmenu právnej úpravy za príslušný orgán konajúci za štát určil Generálnu prokuratúru SR, na účinky podanej žiadosti nemá vplyv. Šesťmesačná zákonom stanovená lehota na prerokovanie žiadosti uplynula dňa 9.2.2012. Uvedené vyplýva z odpovede Ministerstva vnútra SR zo dňa 6.2.2012. K uspokojeniu nároku navrhovateľa nedošlo a odporca sa dňom, nasledujúcim po uplynutí šesťmesačnej lehoty, t.j. dňom 10.2.2012 dostal do omeškania s plnením peňažného dlhu. Pokiaľ sa teda navrhovateľ domáhal priznania úrokov z omeškania od 10.2.2012, jeho nárok je dôvodný.

Výšku úrokov z omeškania súd určil podľa vyššie cit.ust. § 3 nar.vlády SR č.87/1995 Z.z.. Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu bola vo výške 1,5 % ročne; po zvýšení o osem perc.bodov výška úrokov z omeškania činí 9,5 % ročne.

Súd konanie v časti o zaplatenie sumy 663,87 EUR zastavil z dôvodu späťvzatia návrhu podľa ust. § 96 ods.1 až 3 O.s.p.

Podľa § 142 ods. 3 O.s.p., aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia. Navrhovateľ mal v konaní takmer plný úspech; vychádzajúc z výšky uplatnenej istiny je zrejmé, že neúspech mal len v pomerne nepatrnej časti návrhu (t.j. v časti, v ktorej vzal návrh späť - procesné zavinenie podľa ust. § 146 ods.2 veta prvá O.s.p.). Preto mu patrí právo na plnú náhradu trov, potrebných na účelné uplatňovanie svojho práva proti odporcovi.

Jeho trovy spočívajú v trovách právneho zastúpenia, keďže bol zastúpený v tomto konaní advokátom, ako aj v preddavku, ktorý zložil na trovy vo výške 5.033,19 EUR.

Právny zástupca si uplatnil trovy vo výške 11.574,67 EUR.

Trovy právneho zastúpenia súd vyčíslil podľa ust. § 10 ods.1, § 14 ods.1, § 16 ods.3 a § 18 ods.3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších právnych predpisov. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, vychádzajúc z tarifnej hodnoty veci, ktorou je výška priznanej pohľadávky, predstavuje 625,73 EUR. Tarifná odmena v tejto výške patrí právnenému zástupcovi za tieto úkony

právnej služby: 1.prevzatie a príprava zastúpenia 1.6.2011, 2.žaloba zo dňa 12.9.2012, 3. stanovisko k vyjadreniu odporcu k návrhu zo dňa 1.3.2013, 4.účasť na pojednávaní dňa 31.10.2013, 5.účasť na pojednávaní dňa 3.2.2014, 6. účasť na pojednávaní dňa 14.4.2014, 7.stanovisko k vyjadreniu odporcu zo dňa 5.8.2014, 8.účasť na pojednávaní dňa 29.9.2014 a 9.účasť na pojednávaní dňa 5.2.2015. Spolu tarifná odmena činí 5.631,57 EUR. Právnomu zástupcovi taktiež patrí aj tzv. režijný paušál vo výške 1/100 výpočtového základu za každý úkon právnej služby, t.j. 7, 41 EUR za jeden úkon vykonaný v roku 2011, 7,63 EUR za jeden úkon vykonaný v roku 2012, 7,81 EUR za dva úkony vykonané v roku 2013 a 8,04 EUR za štyri úkony vykonané v roku 2014 a 8,39 EUR za úkon vykonaný roku 2015, spolu vo výške 71,21 EUR. Spolu tarifná odmena s režijným paušálom predstavuje 5.702,78 EUR.

Právny zástupca si uplatnil aj náhradu hotových výdavkov - cestovného a náhradu za stratu času.

Podľa ust. § 15 vyššie citovanej vyhlášky, advokát má popri nároku na odmenu aj nárok:

- a/ na náhradu hotových výdavkov účelne a preukázateľne vynaložených v súvislosti s poskytovaním právnych služieb, najmä na súdne poplatky a iné poplatky, cestovné a telekomunikačné výdavky a výdavky za znalecké posudky, preklady a odpisy,
- b/ na náhradu za stratu času (§ 17).

Podľa ust. § 16 ods.4 cit.vyhlášky, na výšku náhrady preukázaných cestovných výdavkov sa vzťahujú osobitné predpisy, ak táto vyhláška neustanovuje inak.

Podľa ust. § 73 ods.1 zákona č.543/2005 Z.z. (Spravovací poriadok pre súdy), nárok na cestovné má osoba zúčastnená na konaní, ktorá nemá trvalý alebo prechodný pobyt alebo nepracuje v mieste, kde sa konanie uskutočňuje, alebo je predvolaná z miesta, kde sa dočasne zdržuje.

Podľa ust. § 73 ods.2 cit.zákona, osobe zúčastnenej na konaní sa hradia skutočné, účelné a hospodárne vynaložené výdavky cestovného verejným hromadným dopravným prostriedkom. Ak použila osoba zúčastnená na konaní vlastné motorové vozidlo, hradí sa jej cestovné ako pri ceste hromadným dopravným prostriedkom okrem prípadov podľa § 74.

Podľa ust. § 74 cit.zákona, ak okolnosti prípadu vyžadujú, aby cesta bola vykonaná inak ako verejným hromadným dopravným prostriedkom, poskytne sa osobe zúčastnenej na konaní pri ceste náhrada podľa osobitných predpisov.

Osobitným zákonom, na ktorý odkazujú vyššie citované ustanovenia je zákon č.283/2002 Z.z. o cestovných náhradách.

Podľa ust. § 7 ods.1 zákona o cestovných náhradách, ak sa zamestnanec písomne dohodne so zamestnávateľom, že pri pracovnej ceste použije cestné motorové vozidlo okrem cestného motorového vozidla poskytnutého zamestnávateľom, patrí mu základná náhrada za každý 1 km jazdy (ďalej len "základná náhrada") a náhrada za spotrebované pohonné látky; ak zamestnanec použije cestné motorové vozidlo na žiadosť zamestnávateľa, odsek 10 sa nepoužije.

Podľa ust. § 7 ods.2 citovaného zákona, sumu základnej náhrady pre jednotopové vozidlá a trojkolky a pre osobné cestné motorové vozidlá podľa odseku 1 ustanoví opatrenie, ktoré vydá ministerstvo; opatrenie sa vyhlási uverejnením jeho úplného znenia. 6) Pri použití prívesu k osobnému cestnému motorovému vozidlu sa základná náhrada zvýši o 15%.

Podľa ust. § 7 ods.4 citovaného zákona, náhrada za spotrebované pohonné látky patrí zamestnancovi podľa cien pohonných látok prepočítaných podľa spotreby pohonných látok (ďalej len "spotreba") uvedenej v technickom preukaze cestného motorového vozidla alebo v osvedčení o evidencii cestného motorového vozidla (ďalej len "technický preukaz").

Podľa ust. § 7 ods.5 citovaného zákona, cenu pohonnej látky preukazuje zamestnanec dokladom o kúpe pohonnej látky, z ktorého je zrejماً súvislosť s pracovnou cestou (ďalej len "doklad o kúpe"). Ak zamestnanec preukazuje cenu pohonnej látky viacerými dokladmi o kúpe, cena pohonnej látky sa môže vypočítať aritmetickým priemerom preukázaných cien. Ak zamestnanec nepreukáže cenu pohonnej látky

dokladom o kúpe, na výpočet sa použije cena pohonnej látky, ktorá platila v čase nástupu na pracovnú cestu zistená Štatistickým úradom Slovenskej republiky (ďalej len "štatistický úrad").

V súlade s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami patrí právnomu zástupcovi aj nárok na cestovné náklady, vynaložené v súvislosti s cestou z miesta svojho sídla (Michalovce) do miesta pojednávania, konaného v Košiciach dňa 31.10.2013, 14.4.2014, 29.9.2014 a 5.2.2015 a späť do miesta svojho sídla.

Cestovné zahŕňa dva druhy náhrad a to tzv.základnú náhradu za každý 1km jazdy a náhradu za spotrebované pohonné látky.

Sadzba základnej náhrady v zmysle § 1 písm.b/ Opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č.632/2008 Z.z. o sumách základnej náhrady za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 1.1.2009, v čase vykonania cesty činila 0,183 EUR za 1 km cesty. Vzdialenosť z Michaloviec do Košíc a späť činí 124 km. Výška základnej náhrady teda predstavuje sumu 22,69 EUR (t.j. 0,183 EUR x 124 km); za účasť na 4 pojednávaniach spolu 90,76 EUR.

Z predloženého technického preukazu cestného motorového vozidla zn. Mercedes Benz Daimler Chrysler ev.č.H. XXX L., ktorého držiteľom je právny zástupca navrhovateľa súd zistil, že priemerná spotreba pohonných látok tohto motorového vozidla (nafta) je 10,2 litra na 100 km. Právny zástupca navrhovateľa preukázal cenu pohonnej látky dokladom o kúpe, podľa ktorého je cena za 1 liter nafty k 5.2.2015 1,291 EUR; uvedená cena platila aj v čase ciest na predchádzajúce pojednávania (2013, 2014) podľa údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky. S použitím vyššie uvedených údajov, na 124 km je spotreba 12,64 litrov nafty, čo pri cene 1,291 EUR za jeden liter predstavuje cenu 14,27 EUR za 12,64 litrov nafty. Súd uzavrel, že náhrada výdavkov za spotrebované pohonné látky za účasť na 4 pojednávaniach činí 57,08 EUR (4 x 14,27 EUR).

Spolu náhrada cestovného (základná náhrada a náhrada za spotrebované pohonné látky) činí 147,84 EUR.

Podľa ust. § 17 ods.1 vyššie citovanej vyhlášky, pri úkonoch právnej služby vykonávaných v mieste, ktoré nie je sídlom advokáta, za čas strávený cestou do tohto miesta a späť patrí advokátovi náhrada za stratu času vo výške jednej šesťdesiatiny výpočtového základu za každú aj začatú polhodinu.

Cesta autom z Michaloviec do Košíc trvá približne 1 hodinu a 20 minút, naspäť rovnako, teda spolu 2 hodiny a 40 minút, teda 6 polhodín. 1/60 výpočtového základu v roku 2013 činila 13,01 EUR, v roku 2014 činila 13,40 EUR a v roku 2015 činí 13,98 EUR. Náhrada za stratu času za cestu na pojednávanie konané v roku 2013 78,06 EUR, za pojednávania v roku 2014 160,80 EUR (2x 80,40 EUR) a za pojednávanie v roku 2015 83,88 EUR, spolu 322,74 EUR.

Spolu tarifná odmena, režijný paušál, náhrada cestovného a náhrada za stratu času predstavuje 6.173,36 EUR.

Podľa ust. § 18 ods.3 vyhl.MS SR č.655/2004 Z.z. v platnom znení, ak je advokát platiteľom dane z pridanej hodnoty, zvyšuje sa odmena a náhrady podľa tejto vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, ktorú je advokát povinný platiť podľa osobitného predpisu.

Právnomu zástupcovi podľa cit.ust. § 18 ods. 3 patrí aj zvýšenie vyššie uvedenej odmeny a náhrad o daň z pridanej hodnoty vo výške 20 %, pretože preukázal, že je platiteľom tejto dane podľa osobitného predpisu. 20 % zo sumy 6.173,36 EUR predstavuje 1.234,67 EUR. Po pripočítaní uvedenej sumy teda celková odmena spolu s náhradami predstavuje 7.408,03 EUR. Keďže navrhovateľ si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia len vo výške 6.541,48 EUR (t.j.11.574,67 EUR - 5.033,19 EUR preddavok na trovy), súd mu priznal náhradu v uplatnenom rozsahu 6.541,48 EUR.

Súd zaviazal odporcu zaplatiť priznané trovy konania v súlade s ust. § 149 ods.1 O.s.p. k rukám právneho zástupcu navrhovateľa.

Podľa ust. § 141a ods.3 O.s.p., o zložení preddavku na trovy konania rozhodne súd v lehote 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej alebo rozhodnutia, ktorým sa končí konanie; preddavok sa vždy použije najskôr na náhradu trov podľa § 148 ods. 1.

Navrhovateľ si uplatnil náhradu trov konania tak, že do vyčíslenia zahrnul aj preddavok na trovy konania vo výške 5.033,19 EUR, ktorý zložil na základe uznesenia č.k.24 C 243/2012-94 zo dňa 12.3.2013. Súd do rozhodnutia o náhrade trov uvedenú položku nezahrnul, pretože podľa ust. § 141a ods.3 O.s.p. môže súd rozhodnúť o zložení preddavku až v lehote 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa doručenia, prostredníctvom súdu, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje, v troch písomných vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods.1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods.2 O.s.p.).

Podľa ust. § 251 ods.1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.